

USTAWA

z dnia _____ 2017 r.

o jawności życia publicznego¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) zasady i tryb dostępu do informacji o sprawach publicznych;
- 2) zasady jawności w procesie stanowienia prawa;
- 3) zasady i tryb prowadzenia działalności, której celem jest wywarcie wpływu na organy władzy publicznej w procesie stanowienia prawa;
- 4) środki unikania konfliktu interesów przez osoby pełniące funkcje publiczne, w tym ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej lub pełnieniu niektórych funkcji;
- 5) zakres przedmiotowy oświadczeń o stanie majątkowym, zwanych dalej „oświadczeniami majątkowymi” oraz osoby obowiązane do składania oświadczeń majątkowych;
- 6) zasady składania, dokonywania korekty oraz ujawniania oświadczeń majątkowych, w tym zakres danych, które podlegają ujawnieniu w tych oświadczeniach;
- 7) zasady analizy i kontroli oświadczeń majątkowych;
- 8) środki ochrony sygnalistów;
- 9) środki przeciwdziałania praktykom korupcyjnym;
- 10) zasady odpowiedzialności za naruszenie przepisów ustawy.

Art. 2. 1. Określenia użyte w ustawie oznaczają:

- 1) dokument urzędowy — treść oświadczenia woli lub wiedzy, utrwalona i podpisana w

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych, ustawę z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ustawę z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze, ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, ustawę z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, ustawę z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej, ustawę z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej, ustawę z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora, ustawę z dnia 21 czerwca 1996 r. o urzędach i izbach skarbowych, ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych, ustawę z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, ustawę z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu, ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych, ustawę z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, ustawę z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych, ustawę z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym, ustawę z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, ustawę z dnia 30 lipca 2004 r. o uposażeniu posłów do Parlamentu Europejskiego wybranych w Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, ustawę z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego, ustawę z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej, ustawę z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej, ustawę z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy, ustawę z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami oraz ustawę z dnia 18 marca 2011 r. o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

- dowolnej formie przez osobę pełniącą funkcję publiczną, w ramach jej kompetencji, skierowana do innego podmiotu lub złożona do akt sprawy;
- 2) informacja publiczna — każda informacja o sprawach publicznych;
  - 3) jednostka samorządu terytorialnego — gmina, powiat, województwo, a także związek jednostek samorządu terytorialnego;
  - 4) kolekcja – uporządkowany zbiór przedmiotów jednego rodzaju, w szczególności dzieł sztuki, numizmatów, zabytków, wyrobów jubilerskich, monet bulionowych, gromadzonych ze względu na ich wartość historyczną, artystyczną lub w celach inwestycyjnych;
  - 5) lobbing — każde działanie podmiotów niebędących organami władzy publicznej lub upoważnionymi przez te organy przedstawicielami, prowadzone metodami prawnie dozwolonymi nieuregulowanymi w ramach ustawowych procedur postępowania przed organami władzy publicznej, zmierzające do wywarcia wpływu na podjęcie przez organ władzy publicznej rozstrzygnięć w określonym kierunku;
  - 6) lobbing zawodowy — lobbing o charakterze zarobkowym prowadzony na rzecz osób lub podmiotów w celu uwzględnienia interesów tych osób lub podmiotów;
  - 7) podmiot zaangażowany – podmiot prowadzący lobbing niebędący lobbingiem zawodowym;
  - 8) lobbysta zawodowy – podmiot prowadzący lobbing zawodowy;
  - 9) osoba pełniąca funkcję publiczną – osoba, o której mowa w art. 115 § 19 Kodeksu karnego;
  - 10) państwowa osoba prawna — państwowa osoba prawna w rozumieniu art. 3 ust. 1-3 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. poz. 2259);
  - 11) samorządowa osoba prawna — osoba prawna powoływana lub tworzona przez organy jednostek samorządu terytorialnego;
  - 12) spółka prawa handlowego:
    - a) spółka handlowa w rozumieniu ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1578, 1579 i 2255),
    - b) inna spółka, do której stosuje się przepisy prawa handlowego w tym spółka realizująca misję publiczną, w rozumieniu ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym,
    - c) spółka europejska w rozumieniu ustawy z dnia 4 marca 2005 r. o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2142),
    - d) spółka według prawa obcego;
  - 13) spółka zobowiązana — spółka prawa handlowego spełniająca co najmniej jeden z następujących warunków:
    - a) udział Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego, państwowej lub samorządowej osoby prawnej stanowi co najmniej 10% kapitału zakładowego lub 10% liczby akcji w tej spółce, lub
    - b) co najmniej jeden podmiot określony w lit. a posiada decydujący wpływ na działalność tej spółki w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 22 września 2006 r. o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorstw (Dz. U. Nr

191, poz. 1411, z późn. zm.);

14) sygnalista – osoba fizyczna lub przedsiębiorca, których współpraca z wymiarem sprawiedliwości polegająca na zgłoszeniu informacji o możliwości popełnienia przestępstwa przez podmiot, z którym jest związana umową o pracę lub innym stosunkiem umownym może niekorzystnie wpłynąć na jej sytuację życiową, zawodową, materialną.

2. Spółką zobowiązaną jest także każdy podmiot, w którym inna spółka zobowiązana ma co najmniej 10% kapitału zakładowego lub 10% liczby akcji w tej spółce albo posiada decydujący wpływ na działalność tej spółki w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 22 września 2006 r. o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorstw (Dz. U. Nr 191, poz. 1411, z późn. zm.).

Art. 3. 1. Przepisy ustawy nie naruszają przepisów innych ustaw określających odmienne zasady i tryb dostępu do informacji publicznych, pod warunkiem że nie ograniczają obowiązków przekazywania informacji publicznej do centralnego repozytorium informacji publicznej, o którym mowa w art. 14 ust. 1, zwanym dalej "centralnym repozytorium".

2. Przepisów ustawy w zakresie przekazywania informacji publicznej do centralnego repozytorium oraz jej udostępniania w tym repozytorium nie stosuje się do:

- 1) centralnej bazy danych ksiąg wieczystych, o której mowa w art. 363 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2016 r. poz. 790, 996 i 1159);
- 2) Krajowego Rejestru Karnego, o którym mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1036 i 1629 oraz z 2016 r. poz. 862 i 1579);
- 3) Krajowego Rejestru Sądowego, o którym mowa w art. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 687, 996 i 1579) oraz elektronicznego katalogu dokumentów spółek, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1 tej ustawy;
- 4) rejestru zastawów, o którym mowa w art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz. U. z 2016 r. poz. 297 i 1579).

Rozdział 2

Zasady dostępu do informacji publicznej

Art. 4. 1. Każdemu przysługuje, z zastrzeżeniem art. 8, prawo dostępu do informacji publicznej.

2. Od osoby wykonującej prawo dostępu do informacji publicznej nie żąda się wykazania interesu prawnego lub faktycznego.

Art. 5 1. Prawo dostępu do informacji publicznej obejmuje uprawnienia do:

- 1) uzyskania informacji publicznej, w tym uzyskania informacji przetworzonej;
- 2) wglądu do dokumentów urzędowych;
- 3) dostępu do posiedzeń kolegialnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych wyborów.

2. Prawo dostępu do informacji publicznej obejmuje uprawnienie do niezwłocznego uzyskania informacji publicznej zawierającej aktualną wiedzę o sprawach publicznych.

Art. 6. 1. Informacja publiczna podlega udostępnieniu na zasadach i w trybie określonych w niniejszej ustawie.

2. Obowiązane do udostępniania informacji publicznej są władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne, w szczególności:

- 1) organy władzy publicznej;
- 2) organy samorządów gospodarczych i zawodowych;
- 3) podmioty reprezentujące zgodnie z odrębnymi przepisami Skarb Państwa;
- 4) podmioty reprezentujące państwowe lub samorządowe osoby prawne albo osoby prawne samorządu terytorialnego oraz podmioty reprezentujące inne państwowe jednostki organizacyjne albo jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego;
- 5) podmioty reprezentujące inne osoby lub jednostki organizacyjne, które wykonują zadania publiczne lub dysponują majątkiem publicznym, oraz osoby prawne, w których Skarb Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub samorządu gospodarczego albo zawodowego mają pozycję dominującą w rozumieniu przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów.

3. Obowiązane do udostępnienia informacji publicznej są organizacje związkowe i pracodawców, reprezentatywne w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. 1240), oraz partie polityczne.

4. Informacje publiczne udostępniają podmioty, o których mowa w ust. 2 i 3, będące w posiadaniu takich informacji.

Art. 7. Udostępnieniu w Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w art. 11, podlega informacja publiczna, w szczególności o:

- 1) polityce wewnętrznej i zagranicznej, w tym o:
  - a) zamierzeniach działań władzy ustawodawczej oraz wykonawczej,
  - b) projektowaniu aktów normatywnych,
  - c) programach w zakresie realizacji zadań publicznych, sposobie ich realizacji, wykonywaniu i skutkach realizacji tych zadań;
- 2) podmiotach, o których mowa w art. 6 ust. 2, w tym o:
  - a) statusie prawnym lub formie prawnej,
  - b) organizacji,
  - c) przedmiocie działalności i kompetencjach,
  - d) organach i osobach sprawujących w nich funkcje i ich kompetencjach,
  - e) strukturze własnościowej podmiotów, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3-5,
  - f) majątku, którym dysponują;
- 3) zasadach funkcjonowania podmiotów, o których mowa w art. 6 ust. 2, w tym o:
  - a) trybie działania władz publicznych i ich jednostek organizacyjnych,
  - b) trybie działania państwowych osób prawnych i osób prawnych samorządu terytorialnego w zakresie wykonywania zadań publicznych i ich działalności w ramach gospodarki budżetowej i pozabudżetowej,
  - c) sposobach stanowienia aktów publicznoprawnych,
  - d) sposobach przyjmowania i załatwiania spraw,
  - e) stanie przyjmowanych spraw, kolejności ich załatwiania lub rozstrzygania,
  - f) prowadzonych rejestrach, ewidencjach i archiwach oraz o sposobach i zasadach udostępniania danych w nich zawartych,

- g) naborze kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska, w zakresie określonym w przepisach odrębnych,
  - h) liczbie osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę;
- 4) danych publicznych, w tym:
- a) treść i postać dokumentów urzędowych, w szczególności:
    - treść aktów administracyjnych i innych rozstrzygnięć,
    - dokumentacja przebiegu i efektów kontroli oraz wystąpienia, stanowiska, wnioski i opinie podmiotów ją przeprowadzających,
    - treść orzeczeń sądów powszechnych, Sądu Najwyższego, sądów administracyjnych, sądów wojskowych, Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu,
  - b) stanowiska w sprawach publicznych zajęte przez organy władzy publicznej i przez funkcjonariuszy publicznych w rozumieniu przepisów Kodeksu karnego,
  - c) treść innych wystąpień i ocen dokonywanych przez organy władzy publicznej,
  - d) informacja o stanie państwa, samorządów i ich jednostek organizacyjnych,
- 5) majątku publicznego, jego obciążeniach i pożytkach z tego majątku oraz o dochodach i wydatkach publicznych, w tym o:
- a) majątku Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych,
  - b) majątku jednostek samorządu terytorialnego i samorządowych osób prawnych oraz majątku samorządów zawodowych i gospodarczych,
  - c) innych prawach majątkowych przysługujących Skarbowi Państwa i jednostkom samorządu terytorialnego,
  - d) majątku podmiotów, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 5, pochodzącym z zadysponowania majątkiem, o którym mowa w lit. a-c, oraz pożytkach z tego majątku i jego obciążeniach,
  - e) obciążeniach majątku Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego;
  - f) dochodach i stratach spółek handlowych, w których podmioty, o których mowa w lit. a-c, mają pozycję dominującą w rozumieniu przepisów Kodeksu spółek handlowych, oraz dysponowaniu tymi dochodami i sposobie pokrywania strat,
  - g) państwowym długiem publicznym i długiem Skarbu Państwa,
  - h) zobowiązaniach z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa lub jednostki sektora finansów publicznych,
  - i) pomocy publicznej,
  - j) podatkach i innych daninach publicznych,
  - k) umorzeniach lub ulgach w spłacie zobowiązań na rzecz Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego,
  - l) wydatkach ze środków publicznych dokonywanych przez osoby pełniące funkcje publiczne w związku z pełnieniem tych funkcji przy użyciu kart płatniczych.

Art. 8. 1. Prawo dostępu do informacji publicznej podlega ograniczeniu:

- 1) w zakresie i na zasadach określonych w przepisach o:
  - a) ochronie informacji niejawnych,
  - b) przymusowej restrukturyzacji,
  - c) ochronie innych tajemnic ustawowo chronionych.
- 2) ze względu na:
  - a) ochronę prywatności osoby fizycznej,
  - b) tajemnicę przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

2. Ograniczenie prawa dostępu do informacji publicznej określone w ust. 1 pkt 2 nie dotyczy:
- 1) informacji o osobach pełniących funkcje publiczne, mających związek z pełnieniem tych funkcji, w tym o warunkach powierzenia lub wykonywania funkcji,
  - 2) umów cywilnoprawnych zawieranych przez organy władzy publicznej oraz wykonywania tych umów,
  - 3) postępowań administracyjnych,
  - 4) przypadku, gdy osoba fizyczna lub przedsiębiorca rezygnują z przysługującego im prawa.

3. Nie można, z zastrzeżeniem ust. 1 i 2, ograniczać dostępu do informacji o sprawach rozstrzyganych w postępowaniu przed organami państwa, w szczególności w postępowaniu karnym lub cywilnym, ze względu na ochronę interesu strony, jeżeli postępowanie dotyczy władz publicznych lub innych podmiotów wykonujących zadania publiczne albo osób pełniących funkcje publiczne - w zakresie tych zadań lub funkcji.

4. Ograniczenia dostępu do informacji w sprawach, o których mowa w ust. 3, nie naruszają prawa do informacji o organizacji i pracy organów prowadzących postępowania, w szczególności o czasie, trybie i miejscu oraz kolejności rozpatrywania spraw.

Art. 9. 1. Jednostki sektora finansów publicznych, przedsiębiorstwa państwowe, instytuty badawcze oraz spółki zobowiązane, prowadzą rejestr umów cywilnoprawnych, których skutkiem jest wydatkowanie środków pieniężnych przez te podmioty, zwany dalej „rejestrem umów”.

2. Rejestr umów obejmuje następujące informacje:

- 1) identyfikator umowy nadany przez podmiot prowadzący rejestr;
- 2) data zawarcia umowy;
- 3) dane identyfikujące kontrahenta: nazwa (firma) wraz z numerem NIP, jeżeli go posiada albo imię i nazwisko kontrahenta;
- 4) przedmiot umowy;
- 5) data początkowa i końcowa okresu realizacji umowy;
- 6) całkowita wartość przedmiotu umowy (w kwotach nieobejmujących podatku od towarów i usług), a w przypadku, gdy całkowita wartość przedmiotu umowy nie jest w umowie określona – kwotę zrealizowanych wydatków;
- 7) określenie, czy przedmiot umowy jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej;
- 8) tryb zawarcia umowy.

3. Informacje, o których mowa w ust. 2, wprowadza się do rejestru umów nie później niż 14 dni od daty zawarcia umowy lub od daty dokonania zmian w umowie w zakresie tych informacji.

4. Rejestr umów w formie umożliwiającej przeszukiwanie oraz sortowanie informacji w nim zawartych, udostępnia się w Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w art. 11, podmiotu prowadzącego ten rejestr, a w przypadku gdy ten podmiot nie prowadzi Biuletynu Informacji Publicznej – na stronie internetowej tego podmiotu.

5. Informacji, o których mowa w ust. 2, dotyczących umów objętych ochroną na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych nie udostępnia się w sposób określony w ust. 4.

6. Spółka zobowiązana, w której udział Skarbu Państwa przekracza 10% kapitału zakładowego lub 10% liczby akcji, może nie udostępnić w sposób określony w ust. 4 informacji, o których mowa w ust. 2, dotyczących umów, których ujawnienie może zagrażać podstawowym interesom spółki zobowiązanej.

7. W przypadkach określonych w ust. 5 i 6 informacje, o których mowa w ust. 2, przekazuje

się Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego na koniec miesiąca, w którym wystąpiły zdarzenia określone w ust. 3.

8. Informacji przekazanych Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego w sposób określony w ust. 7 nie udostępnia się w trybie przewidzianym w niniejszej ustawie.

9. Za prowadzenie, aktualizowanie i udostępnienie rejestru umów, przekazywanie Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego informacji o których mowa w ust. 2 oraz za podanie w rejestrze umów lub przekazanie Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego prawdziwych informacji z odpowiada kierownik jednostki organizacyjnej, o której mowa w ust. 1 lub członek zarządu wyznaczony przez kolegialny organ zarządzający jednostką organizacyjną, o której mowa w ust. 1.

10. Prezes Rady Ministrów, określi, w drodze rozporządzenia sposób i tryb:

1) prowadzenia rejestru umów,

2) przekazywania Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego informacji, w przypadku o którym mowa w ust. 7

— uwzględniając konieczność zapewnienia elektronicznego sposobu przetwarzania przekazywanych danych.

Rozdział 3

Środki i tryb dostępu do informacji publicznej

Art. 10. 1. Udostępnianie informacji publicznych następuje w drodze:

1) ogłaszania informacji publicznych, w tym dokumentów urzędowych, w Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w art. 11;

2) udostępniania w centralnym repozytorium, o którym mowa w art. 14.

3) udostępniania, o którym mowa w art. 16;

4) wstępu na posiedzenia organów, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3, i udostępniania materiałów, w tym audiowizualnych i teleinformatycznych, dokumentujących te posiedzenia;

2. Dostęp do informacji publicznej jest bezpłatny, z zastrzeżeniem art. 20.

Art. 11. 1. Powszechne udostępnianie informacji publicznej następuje w urzędowym publikatorze teleinformatycznym - Biuletynie Informacji Publicznej - będącym ujednoczonym systemem stron w sieci teleinformatycznej, zwanym dalej "BIP".

2. Informacje publiczne są udostępniane w BIP przez podmioty, o których mowa w art. 6 ust. 2 i 3.

3. Podmioty, o których mowa w art. 6 ust. 2 i 3, obowiązane są do udostępniania w BIP informacji publicznych, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1-3, pkt 4 lit. a tiret drugie, lit. c i d i pkt 5. Podmioty, o których mowa w zdaniu pierwszym, mogą udostępniać w BIP również inne informacje publiczne.

4. Podmioty, o których mowa w art. 6 ust. 2 i 3, są obowiązane do udostępniania w BIP informacji dotyczących sposobu dostępu do informacji publicznych będących w ich posiadaniu i nieudostępnionych w BIP.

5. W przypadku wyłączenia jawności informacji publicznej, w BIP podaje się zakres wyłączenia, podstawę prawną wyłączenia jawności oraz wskazuje się organ lub osobę, które dokonały wyłączenia, a w przypadku, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 i 3, podmiot, w interesie którego dokonano wyłączenia jawności.

6. Podmioty udostępniające informacje publiczne w BIP są obowiązane do:

- 1) oznaczenia informacji danymi określającymi podmiot udostępniający informację;
- 2) podania w informacji danych określających tożsamość osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za treść informacji;
- 3) dołączenia do informacji danych określających tożsamość osoby, która wprowadziła informację do Biuletynu Informacji Publicznej;
- 4) oznaczenia czasu wytworzenia informacji i czasu jej udostępnienia;
- 5) zabezpieczenia możliwości identyfikacji czasu rzeczywistego udostępnienia informacji.

Art. 12. 1. Minister właściwy do spraw informatyzacji tworzy stronę główną BIP:

- 1) zawierającą wykaz podmiotów, o których mowa w art. 6 ust. 1 i 2, wraz z odnośnikami umożliwiającymi połączenie z ich stronami;
- 2) zapewniającą dostęp do informacji publicznej oraz możliwość jej przeszukiwania w systemie, o którym mowa w ust. 5;
- 3) zapewniającą dostęp do centralnego repozytorium.

2. Podmioty, o których mowa w art. 6 ust. 2 i 3, przez zastosowanie systemu, o którym mowa w ust. 5, albo innego systemu teleinformatycznego, tworzą własne strony Biuletynu Informacji Publicznej, na których udostępniają informacje podlegające udostępnieniu w tej drodze.

3. Podmioty, o których mowa w art. 6 ust. 2 i 3, są obowiązane przekazać ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji informacje niezbędne do zamieszczenia na stronie, o której mowa w ust. 1.

4. Minister właściwy do spraw informatyzacji:

- 1) gromadzi i udostępnia adresy wskazujące strony Biuletynu Informacji Publicznej tworzone przez podmioty, o których mowa w art. 6 ust. 2 i 3;
- 2) gromadzi i udostępnia dane o liczbie pobrań stron, o których mowa w pkt 1;
- 3) nieodpłatnie udostępnia system, o którym mowa w ust. 5.

5. Scentralizowany System Dostępu do Informacji Publicznej stanowi system teleinformatyczny, który umożliwia tworzenie stron Biuletynu Informacji Publicznej, o których mowa w ust. 2, oraz przetwarzanie informacji publicznych, w tym ich przeszukiwanie według kryteriów przedmiotowych i podmiotowych.

6. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe wymagania dotyczące układu ujednoliconego systemu stron BIP, w szczególności:
  - a) strukturę strony głównej, o której mowa w ust. 1,
  - b) standardy struktury stron, o których mowa w ust. 2,
- 2) zakres i tryb przekazywania informacji, o których mowa w ust. 3,
- 3) wymagania dotyczące zabezpieczania treści informacji publicznych udostępnianych w BIP

- mając na względzie sprawność i jednolitość działania systemu stron BIP, a także uwzględniając konieczność równego traktowania rozwiązań informatycznych oraz potrzebę umożliwienia realizacji prawa do stosowania przez podmioty obowiązane do przekazywania informacji oprogramowania bez konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów z tytułu opłat licencyjnych.

Art. 13. 1. Informacje publiczne o szczególnym znaczeniu dla rozwoju innowacyjności w państwie i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, które ze względu na sposób przechowywania i udostępniania pozwalają na ich ponowne wykorzystywanie w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2016 r. o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz. U. poz. 352), w sposób użyteczny i efektywny, stanowią zbiór, zwany dalej "zasobem informacyjnym", i są udostępniane w centralnym repozytorium.

2. Do przekazania, w celu udostępnienia w centralnym repozytorium, posiadanych zasobów informacyjnych oraz metadanych opisujących ich strukturę są obowiązane:

- 1) organy administracji rządowej;
- 2) fundusze celowe;
- 3) Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 4) Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
- 5) Narodowy Fundusz Zdrowia;
- 6) państwowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyjątkiem uczelni, Polskiej Akademii Nauk oraz jednostek naukowych w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2014 r. poz. 1620, z 2015 r. poz. 249 i 1268 oraz z 2016 r. poz. 1020 i 1311) innych niż państwowe instytuty badawcze.

3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 2, może zostać spełniony poprzez przekazanie:

- 1) zasobu informacyjnego oraz metadanych, o których mowa w ust. 2;
- 2) metadanych, o których mowa w ust. 2, w przypadku gdy zasób informacyjny jest przez podmiot udostępniany w repozytorium powszechnie dostępnym w sieci teleinformatycznej innym niż centralne repozytorium.

4. Podmioty wskazane w przepisach wydanych na podstawie ust. 6 są obowiązane do dostosowania:

- 1) formatów danych oraz protokołów komunikacyjnych i szyfrujących, umożliwiających odczyt maszynowy do zasad określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 18 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114 oraz z 2016 r. poz. 352 i 1579);
- 2) metadanych, o których mowa w ust. 2, do zestawu elementów metadanych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie ust. 6 i art. 14 ust. 6.

5. Podmioty wskazane w przepisach wydanych na podstawie ust. 6 są obowiązane do systematycznego weryfikowania i aktualizowania zasobów informacyjnych oraz metadanych udostępnionych w centralnym repozytorium.

6. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, odrębnie dla poszczególnych podmiotów, o których mowa w ust. 2:

- 1) sposób przekazania, o którym mowa w ust. 2, mając na względzie posiadaną przez ten podmiot infrastrukturę teleinformatyczną umożliwiającą gromadzenie w niej informacji publicznych oraz ich udostępnianie, a także możliwości techniczne przechowywania tych informacji w centralnym repozytorium;
- 2) zakres zasobu informacyjnego, mając na względzie szczególne znaczenie określonych informacji publicznych dla rozwoju innowacyjności i społeczeństwa informacyjnego;
- 3) harmonogram przekazania zasobu informacyjnego oraz metadanych, o których mowa w ust. 2, oraz ich aktualizowania mając na względzie konieczność zagwarantowania aktualności informacji.

7. Minister właściwy do spraw informatyzacji w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 6, może określić dodatkowe wymagania techniczne opracowania zasobu informacyjnego oraz dodatkowy zestaw elementów metadanych, innych niż określone w przepisach wydanych na podstawie art. 14 ust. 6, mając na względzie:

- 1) ułatwienie wyszukiwania zasobu informacyjnego w sposób określony w art. 14 ust. 2;
- 2) kontrolę zasobu informacyjnego oraz jego długotrwałe przechowywanie i zarządzanie nim;
- 3) możliwość jak najszerszego ponownego wykorzystywania informacji publicznych i ich maszynowego odczytu.

Art. 14. 1. Minister właściwy do spraw informatyzacji prowadzi centralne repozytorium, powszechnie dostępne w sieci teleinformatycznej.

2. Centralne repozytorium zapewnia przeszukiwanie zasobów informacyjnych w szczególności według:

- 1) kryterium przedmiotowego;
- 2) kryterium podmiotowego;
- 3) elementów metadanych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie ust. 6 i art. 13 ust. 6.

3. Minister właściwy do spraw informatyzacji może zlecić wyspecjalizowanym podmiotom czynności związane z prowadzeniem centralnego repozytorium, pod warunkiem zapewnienia:

- 1) przez te podmioty:
  - a) rozliczalności i niezawodności jego prowadzenia,
  - b) integralności, rozliczalności, dostępności, autentyczności i niezaprzeczalności zasobów informacyjnych w nim udostępnianych;
- 2) możliwości przeprowadzenia przez tego ministra kontroli spełnienia warunków, o których mowa w pkt 1.

4. Minister właściwy do spraw informatyzacji weryfikuje przekazywane zasoby informacyjne oraz metadane, o których mowa w art. 13 ust. 2, pod względem spełnienia wymogów, o których mowa w art. 13 ust. 4, oraz wymogów określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 6 i art. 13 ust. 6.

5. W przypadku gdy zasób informacyjny lub metadane, o których mowa w art. 13 ust. 2, nie spełniają wymogów, o których mowa w ust. 4, minister właściwy do spraw informatyzacji wzywa podmiot, który je przekazał do ich niezwłocznego dostosowania do tych wymogów.

6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób weryfikacji, o której mowa w ust. 4,
  - 2) sposób przetwarzania i udostępniania w centralnym repozytorium zasobów informacyjnych i metadanych, o których mowa w art. 13 ust. 2,
  - 3) standardy techniczne prowadzenia centralnego repozytorium,
  - 4) minimalny zestaw elementów metadanych, o których mowa w art. 13 ust. 2
- uwzględniając zasadę neutralności technologicznej, konieczność zapewnienia przeszukiwalności, dostępności informacji jak najszerszej grupie użytkowników, możliwość zastosowania automatyzacji procesów oraz potrzebę zapewnienia ich użyteczności i efektywności.

Art. 15. 1. W centralnym repozytorium mogą być udostępniane zasoby informacyjne oraz metadane inne niż wskazane w przepisach wydanych na podstawie art. 13 ust. 6 lub 7, przez podmioty określone w art. 14.

2. Zasoby informacyjne oraz metadane udostępnione w centralnym repozytorium na podstawie ust. 1 są systematycznie weryfikowane i aktualizowane przez podmioty je udostępniające.

3. Do podmiotów oraz zasobów informacyjnych określonych w ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy wydane na podstawie art. 14 ust. 6.

4. Minister właściwy do spraw informatyzacji może usunąć z centralnego repozytorium zasoby informacyjne, które nie mają szczególnego znaczenia dla rozwoju innowacyjności w państwie i rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

Art. 16. 1. Informacja publiczna, która nie została udostępniona w BIP lub centralnym repozytorium, jest udostępniana na wniosek.

2. Informacja publiczna, która może być niezwłocznie udostępniona, jest udostępniana w formie ustnej lub pisemnej bez pisemnego wniosku.

3. Informacja publiczna może być udostępniana:

- 1) w drodze wyłożenia lub wywieszenia w miejscach ogólnie dostępnych;
- 2) przez zainstalowane w miejscach, o których mowa w pkt 1, urządzenia umożliwiające zapoznanie się z tą informacją.

Art. 17. 1. Informacje publiczne udostępniane w sposób, o którym mowa w art. 16, są oznaczane:

- 1) danymi określającymi podmiot udostępniający informację;
- 2) danymi określającymi tożsamość osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za treść informacji;
- 3) danymi określającymi tożsamość osoby, która udostępniła informację;
- 4) datą udostępnienia.

2. Podmiot udostępniający informację publiczną jest obowiązany zapewnić możliwość:

- 1) kopiowania informacji publicznej albo jej wydruk lub
- 2) przesłania informacji publicznej albo przeniesienia jej na odpowiedni, powszechnie stosowany informatyczny nośnik danych.

Art. 18. 1. Udostępnianie informacji publicznej na wniosek następuje bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku, z zastrzeżeniem ust. 2 i art. 20 ust. 2.

2. Jeżeli informacja publiczna nie może być udostępniona w terminie określonym w ust. 1, podmiot obowiązany do jej udostępnienia powiadamia w tym terminie o powodach opóźnienia oraz o terminie, w jakim udostępni informację, nie dłuższym jednak niż 30 dni od dnia złożenia wniosku.

Art. 19. 1. Udostępnianie informacji publicznej na wniosek następuje w sposób i w formie zgodnych z wnioskiem, chyba że środki techniczne, którymi dysponuje podmiot obowiązany do udostępnienia, nie umożliwiają udostępnienia informacji w sposób i w formie określonych we wniosku.

2. Jeżeli informacja publiczna nie może być udostępniona w sposób lub w formie określonych we wniosku, podmiot obowiązany do udostępnienia powiadamia pisemnie lub w inny sposób

wskazany przez wnioskodawcę o przyczynach braku możliwości udostępnienia informacji zgodnie z wnioskiem i wskazuje, w jaki sposób lub w jakiej formie informacja może być udostępniona niezwłocznie.

3. W przypadku określonym w ust. 2, jeżeli w terminie 14 dni od powiadomienia wnioskodawca nie złoży wniosku o udostępnienie informacji w sposób lub w formie wskazanych w powiadomieniu, postępowanie o udostępnienie informacji umarza się.

Art. 20. 1. Jeżeli w wyniku udostępnienia informacji publicznej na wniosek, o którym mowa w art. 16 ust. 1, podmiot obowiązany do udostępnienia ma ponieść dodatkowe koszty związane ze wskazanym we wniosku sposobem udostępnienia lub koniecznością przekształcenia informacji w sposób lub formę wskazaną we wniosku, podmiot ten może pobrać od wnioskodawcy opłatę w wysokości odpowiadającej tym kosztom.

2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku, zawiadamia wnioskodawcę o wysokości opłaty.

3. Udostępnienie informacji zgodnie z wnioskiem następuje po upływie 14 dni od dnia uiszczenia opłaty przez wnioskodawcę, chyba że wnioskodawca w tym terminie:

- 1) nie uiszcza opłaty, o której mowa w ust. 1, o wysokości której został zawiadomiony przez podmiot obowiązany do udostępnienia;
- 2) dokona zmiany wniosku w zakresie sposobu lub formy udostępnienia informacji;
- 3) wycofa wniosek.

Art. 21. 1. Odmowa udostępnienia informacji publicznej albo umorzenie postępowania o udostępnienie informacji w przypadku określonym w art. 19 ust. 3 przez organ władzy publicznej następują w drodze decyzji.

2. W przypadku gdy wnioskodawca w sposób uporczywy składa wnioski, o których mowa w art. 16 ust. 1, których realizacja ze względu na ilość lub zakres udostępnianej informacji znacząco utrudniałaby działalność podmiotu obowiązującego do udzielenia informacji publicznej, podmiot ten może odmówić udostępnienia informacji publicznej.

3. Do decyzji, o których mowa w ust. 1 lub 2, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, z tym że:

- 1) odwołanie od decyzji rozpoznaje się w terminie 14 dni;
- 2) uzasadnienie decyzji o odmowie udostępnienia informacji zawiera także oznaczenie podmiotów, ze względu na których dobra, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2 i 3, wydano decyzję o odmowie udostępnienia informacji.

Art. 22. 1. Do rozstrzygnięć podmiotów obowiązanych do udostępnienia informacji, niebędących organami władzy publicznej, o odmowie udostępnienia informacji oraz o umorzeniu postępowania o udostępnienie informacji przepisy art. 21 stosuje się odpowiednio.

2. Wnioskodawca może wystąpić do podmiotu, o którym mowa w ust. 1, o ponowne rozpatrzenie sprawy. Do wniosku stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące odwołania.

Art. 23. 1. Jawne i dostępne są posiedzenia pochodzących z powszechnych wyborów kolegialnych organów:

- 1) władzy publicznej;
- 2) jednostek pomocniczych jednostek samorządu terytorialnego.

2. Posiedzenia kolegialnych organów pomocniczych organów, o których mowa w ust. 1, są jawne i dostępne.

3. Organy, o których mowa w ust. 1 i 2, są obowiązane zapewnić lokalowe lub techniczne środki umożliwiające wykonywanie prawa, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3. W miarę potrzeby zapewnia się transmisję audiowizualną lub teleinformatyczną z posiedzeń organów, o których mowa w ust. 1 i 2.

4. Ograniczenie dostępu do posiedzeń organów, o których mowa w ust. 1 i 2, z przyczyn lokalowych lub technicznych nie może prowadzić do nieuzasadnionego zapewnienia dostępu tylko wybranym podmiotom.

5. Organy, o których mowa w ust. 1 i 2, sporządzają i udostępniają protokoły lub stenogramy swoich obrad, chyba że sporządzą i udostępnią materiały audiowizualne lub teleinformatyczne rejestrujące w pełni te obrady.

6. Organy, o których mowa w ust. 1 i 2 utrwalają przebieg swoich obrad za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk.

Art. 24. Do skarg rozpatrywanych w postępowaniach o udostępnienie informacji publicznej stosuje się przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 718, 846 i 996), z tym że:

- 1) przekazanie akt i odpowiedzi na skargę następuje w terminie 15 dni od dnia otrzymania skargi;
- 2) skargę rozpatruje się w terminie 30 dni od dnia otrzymania akt wraz z odpowiedzią na skargę.

Rozdział 4

Zasady jawności w procesie stanowienia prawa

Art. 25 1. Rada Ministrów, Prezes Rady Ministrów, ministrowie, Marszałek Sejmu, Marszałek Senatu i organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego prowadzą odrębne wykazy prac legislacyjnych, zwane dalej „wykazami”, przy czym:

- 1) wykaz prac legislacyjnych Rady Ministrów obejmuje:
    - a) projekty założeń projektów ustaw;
    - b) projekty ustaw;
    - c) projekty rozporządzeń Rady Ministrów;
  - 2) wykaz prac legislacyjnych Marszałka Sejmu oraz Marszałka Senatu obejmuje:
    - a) projekty założeń projektów ustaw;
    - b) projekty ustaw;
  - 3) wykazy prac legislacyjnych Prezesa Rady Ministrów i ministrów obejmują odpowiednio projekty rozporządzeń Prezesa Rady Ministrów i ministrów;
  - 4) wykaz prac legislacyjnych organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego obejmuje projekty uchwał.
2. Wykazy zawierają w szczególności:
- 1) zwięzłą informację o przyczynach i potrzebie wprowadzenia rozwiązań, które planuje się zawrzeć w projekcie;
  - 2) wskazanie istoty rozwiązań, które planuje się zawrzeć w projekcie;

- 3) planowany termin wydania;
  - 4) imię i nazwisko oraz stanowisko lub funkcję osoby odpowiedzialnej za opracowanie projektu;
  - 5) informację o rezygnacji z prac nad projektem, z uwzględnieniem przyczyny tej rezygnacji;
  - 6) zgłoszone poprawki do projektów.
3. Wykaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, zawiera również:
- 1) wskazanie organu odpowiedzialnego za opracowanie projektu;
  - 2) wskazanie organu odpowiedzialnego za przedłożenie projektu Radzie Ministrów;
4. Wykazy podlegają udostępnieniu w BIP organu prowadzącego dany wykaz.

Art. 26. 1. Rada Ministrów lub jej organ pomocniczy może określić termin planowanego przyjęcia przez Radę Ministrów projektu objętego wykazem.

2. Rada Ministrów przedstawia Sejmowi, raz na 6 miesięcy roku kalendarzowego, wykaz w zakresie projektów ustaw, co do których określono planowany termin ich przyjęcia przez Radę Ministrów.

Art. 27. 1. Właściwy organ prowadzący uzgodnienia projektu założeń projektu ustawy, projektu ustawy, projektu rozporządzenia lub projektu uchwały organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, biorąc pod uwagę treść projektu, a także uwzględniając inne okoliczności, w tym znaczenie projektu oraz przewidywane skutki społeczno-gospodarcze, stopień jego złożoności oraz jego pilność, przedstawia projekt do konsultacji publicznych, w tym może skierować projekt do organizacji społecznych lub innych zainteresowanych podmiotów albo instytucji w celu przedstawienia ich stanowiska, określając jednocześnie termin do zajęcia stanowiska.

2. Organ właściwy do wydania aktu prawa miejscowego może skierować do konsultacji publicznych projekt takiego aktu mając na względzie okoliczności określone w ust. 1.

3. Rada Ministrów może określić wytyczne w zakresie prowadzenia konsultacji publicznych.

Art. 28. 1. W BIP Rządowego Centrum Legislacji udostępnia się:

- 1) projekty założeń projektów ustaw, projekty ustaw oraz projekty rozporządzeń — z chwilą przekazania tych projektów do uzgodnień z członkami Rady Ministrów;
- 2) dokumenty urzędowe dotyczące prac nad projektami, o których mowa w pkt 1.

2. W BIP organu prowadzącego prace nad projektami wymienionymi w ust. 1 pkt 1 mogą być również udostępniane projekty i dokumenty, o których mowa w ust. 1, lub odnośniki do właściwych stron BIP Rządowego Centrum Legislacji.

3. Organ właściwy do wydania aktów prawa miejscowego udostępnia w BIP projekty tych aktów.

Rozdział 5

Zasady i tryb prowadzenia lobbingu w pracach nad projektami aktów normatywnych i dokumentów rządowych

Art. 29. 1. Lobbining, w tym lobbining zawodowy, jeżeli dotyczy prac nad projektem założeń projektu ustawy, projektem ustawy, projektem rozporządzenia lub projektem innego dokumentu rządowego w szczególności strategii, programu, sprawozdania, informacji, stanowiska Rządu do pozarządowego projektu ustawy lub innego stanowiska, przewidzianego w obowiązujących przepisach, zleconego przez Radę Ministrów lub Prezesa Rady Ministrów albo przygotowywanego za jego zgodą w celu przedstawienia Radzie Ministrów, wymaga zgłoszenia, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przypadku prac nad projektem uchwały organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego zgłoszenia dokonuje się jeżeli zainteresowanie pracami nad projektem dotyczy lobbiningu zawodowego.

3. Zgłoszenie wnosi się na urzędowym formularzu odpowiednio do:

- 1) organu odpowiedzialnego za przedłożenie Radzie Ministrów projektu założeń projektu ustawy, projektu ustawy, projektu rozporządzenia lub projektu innego dokumentu rządowego;
- 2) przewodniczącego komisji sejmowej lub senackiej rozpatrującej projekt ustawy;
- 3) właściwego organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego.

4. Zgłoszenie podlega udostępnieniu w BIP właściwego organu prowadzącego prace nad projektem, z wyjątkiem adresów osób fizycznych, jako dokument dotyczący prac nad projektem, o którym mowa w ust. 1.

5. W zgłoszeniu podaje się:

- 1) oznaczenie podmiotu zaangażowanego lub lobbysty zawodowego zainteresowanego pracami nad projektem, o którym mowa w ust. 1:
  - a) nazwę albo imię i nazwisko,
  - b) adres siedziby albo adres zamieszkania,
  - c) adres do korespondencji i adres e-mail;
- 2) imiona i nazwiska oraz adresy do korespondencji osób uprawnionych do reprezentowania podmiotu, o którym mowa w pkt 1;
- 3) interes, który podmiot zaangażowany lub lobbysta zawodowy przedstawia w odniesieniu do danej regulacji, oraz propozycje rozwiązań, o których uwzględnienie w projekcie będzie zabiegać;
- 4) imię i nazwisko oraz podpis osoby składającej zgłoszenie oraz datę zgłoszenia.

6. Do zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1:

- 1) podmiot zaangażowany zainteresowany pracami nad projektem, w przypadku gdy działa on w formie stowarzyszenia, fundacji, organizacji pracodawców lub innej organizacji społecznej lub zawodowej, w tym organizacji pożytku publicznego załącza zestawienie podmiotów finansujących działalność statutową podmiotu zaangażowanego zainteresowanego pracami nad projektem, o którym mowa w ust. 1, zawierające nazwę (firmę) podmiotu finansującego i jego numer NIP lub imię i nazwisko osoby fizycznej, jeżeli nie prowadzi ona działalności gospodarczej;
- 2) osoba fizyczna działająca w imieniu własnym i nie jest lobbystą zawodowym lub pełnomocnikiem lobbysty zawodowego załącza zestawienie źródeł dochodów z określeniem podmiotów finansujących za okres dwóch lat poprzedzających zgłoszenie;
- 3) lobbysta zawodowy będący osobą fizyczną lub pełnomocnik lobbysty zawodowego załącza oświadczenie wskazujące oznaczenia podmiotów, których interes reprezentuje w pracach nad określonym projektem jako lobbysta zawodowy oraz zaświadczenie o wpisie

do rejestru lobbystów zawodowych;

- 4) przedstawiciel niebędący podmiotem zaangażowanym reprezentujący przedsiębiorcę zainteresowanego pracami nad projektem i przedsiębiorca ten nie jest lobbystą zawodowym załącza pełnomocnictwo.

7. W zestawieniu, o którym mowa w ust. 6 pkt 1, uwzględnia się podmiot finansujący, którego kwota wpłat dokonanych w ciągu roku na rzecz finansowania działalności statutowej podmiotu zaangażowanego zainteresowanego pracami nad projektem przekracza wartość minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r. poz. 1265, z późn. zm.) w okresie 12 miesięcy poprzedzających zgłoszenie.

8. Zestawienia, o których mowa w ust. 6 pkt 1 i 2 oraz oświadczenie, o którym mowa w ust. 6 pkt 3, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający zestawienie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

9. Podmiot zaangażowany lub lobbysta zawodowy, który zgłosił zainteresowanie pracami nad projektem o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany zgłosić zmiany danych podlegających zgłoszeniu w terminie 7 dni od dnia ich wystąpienia odpowiednio:

- 1) organowi odpowiedzialnemu za przedłożenie Radzie Ministrów projektu założeń projektu ustawy, projektu ustawy, projektu rozporządzenia [lub projektu innego dokumentu rządowego];
- 2) przewodniczącemu komisji sejmowej lub senackiej rozpatrującej projekt ustawy];
- 3) właściwemu organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego..

10. Zgłoszenie zainteresowania pracami nad projektem wyrażone bez zachowania formy lub trybu przewidzianych w ust. 2-9 albo nie zawierające wszystkich elementów treści nie podlega rozpatrzeniu, a podmiot zaangażowany lub lobbysta zawodowy nie może przedstawiać organowi w trakcie prac nad projektem stanowisk i opinii w zakresie określonym w ust. 5 pkt 3.

11. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór urzędowego formularza zgłoszenia zainteresowania pracami nad projektem o którym mowa w ust. 1;
- 2) wzory zestawień, o których mowa w ust. 6 pkt 1 i 2 oraz oświadczenia, o którym mowa w ust. 6 pkt 3

- uwzględniając potrzebę sprawnego rozpatrywania zgłoszeń oraz przejrzystość wzorów zestawień i oświadczenia.

Art. 30. Zgłoszenia, o którym mowa w art. 29 ust. 1 nie składa się, jeżeli właściwy organ prowadzący uzgodnienia projektu przedstawił projekt do konsultacji publicznych, o których mowa w art. 27.

Art. 31. 1. Podmiot odpowiedzialny za opracowanie projektu może przeprowadzić wysłuchanie publiczne dotyczące tego projektu.

2. Informacja o terminie i miejscu wysłuchania publicznego dotyczącego projektu podlega udostępnieniu w BIP co najmniej na 7 dni przed dniem wysłuchania publicznego.

3. Jeżeli ze względów lokalowych lub technicznych, w szczególności ze względu na liczbę osób chętnych do wzięcia udziału w wysłuchaniu publicznym, nie jest możliwe zorganizowanie

wysłuchania publicznego dotyczącego projektu rozporządzenia, podmiot uprawniony do jego organizacji może:

- 1) zmienić termin lub miejsce wysłuchania publicznego, podając w BIP przyczyny tej zmiany oraz nowy termin lub miejsce wysłuchania publicznego;
- 2) odwołać wysłuchanie publiczne, podając w BIP przyczyny odwołania.

4. Podmiot organizujący wysłuchanie publiczne w szczególności:

- 1) kieruje przebiegiem wysłuchania publicznego;
- 2) zapewnia niezakłócony przebieg wysłuchania publicznego;
- 3) udziela głosu uczestnikom wysłuchania publicznego.

5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb przeprowadzania wysłuchania publicznego dotyczącego projektów,
- 2) sposób dokumentowania przebiegu wysłuchania publicznego, o którym mowa w pkt 1 — mając na uwadze zapewnienie identyfikacji osób uczestniczących w wysłuchaniu publicznym, swobody prezentacji racji i argumentów uczestników wysłuchania publicznego oraz sprawnego przebiegu wysłuchania.

Rozdział 6

Zasady wykonywania i kontroli lobbingu zawodowego

Art. 32. 1. Lobbing zawodowy może być wykonywany przez przedsiębiorcę albo przez osobę fizyczną niebędącą przedsiębiorcą na podstawie umowy cywilnoprawnej, po uzyskaniu wpisu do rejestru lobbystów zawodowych.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, wymaga dla swojej ważności zachowania formy pisemnej lub elektronicznej.

Art. 33. 1. Rejestr lobbystów zawodowych, zwany dalej „rejestrem” prowadzi minister właściwy do spraw administracji publicznej.

2. Rejestr prowadzi się w formie elektronicznej w postaci bazy danych.

3. Rejestr zawiera następujące dane:

- 1) oznaczenie akt rejestrowych;
- 2) firmę i adres siedziby przedsiębiorcy wykonującego lobbing zawodowy albo imię, nazwisko, adres zamieszkania i numer PESEL, jeżeli go posiada, osoby fizycznej niebędącej przedsiębiorcą wykonującej lobbing zawodowy;
- 3) w przypadku przedsiębiorców wykonujących lobbing zawodowy - numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, albo numer w ewidencji działalności gospodarczej, o ile taki numer posiadają, oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP);
- 4) datę wpisu do rejestru;
- 5) informacje, o których mowa w art. 36 ust. 4;
- 6) informacje o zmianach danych w rejestrze oraz daty wprowadzenia zmian w rejestrze;
- 7) datę i podstawę wykreślenia z rejestru.

4. Rejestr jest jawny.

5. Informacje zawarte w rejestrze podlegają udostępnieniu w BIP organu prowadzącego

rejestr, z wyjątkiem adresów zamieszkania osób fizycznych.

Art. 34 1. Wpis do rejestru jest dokonywany na podstawie zgłoszenia.

2. Wpis do rejestru jest odpłatny. Opłatę za wpis do rejestru uiszcza się, dokonując zgłoszenia.

3. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, wnosi się na urzędowym formularzu i podaje się w nim dane określone w art. 33 ust. 3 pkt 2 i 3.

4. Do zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, załącza się:

- 1) dowód wniesienia opłaty za dokonanie wpisu do rejestru lub jego kopię;
- 2) kopie stron dokumentu potwierdzającego tożsamość - w przypadku osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami, wykonujących lobbing zawodowy.

5. W przypadku stwierdzenia w zgłoszeniu, o którym mowa w ust. 1, braków formalnych, organ prowadzący rejestr wzywa podmiot dokonujący zgłoszenia do usunięcia braków.

6. W przypadku oczywistej bezzasadności zgłoszenia lub nieusunięcia, w terminie 7 dni, pomimo wezwania organu prowadzącego rejestr, braków formalnych zgłoszenia, organ prowadzący rejestr odmawia dokonania wpisu do rejestru. Odmowa dokonania wpisu następuje w drodze decyzji administracyjnej.

7. Podmioty wpisane do rejestru mają obowiązek zgłosić organowi prowadzącemu rejestr zmiany danych podlegających wpisowi do rejestru w terminie 7 dni od dnia ich wystąpienia. Zgłoszenie zmiany danych w rejestrze nie podlega opłacie.

8. Organ prowadzący rejestr wydaje na żądanie podmiotu wpisanego do rejestru zaświadczenie o wpisie do rejestru.

9. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób i tryb zgłaszania i dokonywania wpisów w rejestrze i ich aktualizacji, w tym wzór formularza zgłoszenia,
  - 2) wzór zaświadczenia o wpisie do rejestru,
  - 3) wysokość opłaty za wpis do rejestru, ustalonej na poziomie niestanowiącym ograniczenia w zgłaszaniu zawodowej działalności lobbingowej do rejestru przy czym wysokość opłaty nie może przekroczyć 1000 zł
- kierując się potrzebą sprawności załatwiania dokonywanych zgłoszeń.

Art. 35. 1. Organ prowadzący rejestr wykreśla z rejestru przedsiębiorcę albo osobę fizyczną:

- 1) których dotyczy prawomocne orzeczenie zakazujące wykonywania lobbingu zawodowego, wydane na podstawie art. 41 Kodeksu karnego lub art. 9 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. Nr 197, poz. 1661, z późn. zm.);
- 2) na wniosek tego przedsiębiorcy albo tej osoby fizycznej.

2. Wykreślenie z rejestru następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 36. 1. Lobbyista zawodowy, po dokonaniu zgłoszenia, o którym mowa w art. 29 ma prawo:

- 1) uzyskiwać wszelkie informacje dotyczące procesu legislacyjnego w stosunku do którego wniósł zgłoszenie;
- 2) przedstawiać stanowiska, opinie, propozycje rozwiązań.

2. Lobbyista zawodowy jest obowiązany doręczyć organowi władzy publicznej lub

pracownikowi urzędu obsługującego organ władzy publicznej, przed którym występuje, zaświadczenie o wpisie do rejestru, o którym mowa w art. 34.

3. W przypadku stwierdzenia, że czynności wchodzące w zakres lobbingu zawodowego są wykonywane przez podmiot niewpisany do rejestru, właściwy organ władzy publicznej:

- 1) podejmuje działania mające na celu uniemożliwienie wykonywania czynności przez podmiot niewpisany do rejestru;
- 2) niezwłocznie informuje o tym na piśmie Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

4. Lobbysta zawodowy jest obowiązany zgłaszać do rejestru na bieżąco, jednak nie później niż terminie 30 dni od zaistnienia zdarzenia informacje zawierające:

- 1) wskazanie podmiotów, w których wykonuje lobbing;
- 2) wskazanie podmiotów, w których interesie wykonuje lobbing;
- 3) określenie form lobbingu, wraz ze wskazaniem, czy polega on na wspieraniu określonych projektów, czy też na występowaniu przeciwko tym projektom.

5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób postępowania pracowników urzędu obsługującego organ władzy publicznej z podmiotem zaangażowanym lub lobbystą zawodowym, w tym sposób dokumentowania podejmowanych kontaktów, mając na uwadze umożliwienie reprezentowanie interesów podmiotów, na rzecz których jest wykonywana zawodowa działalność lobbingowa, minimalizację zakłócenia czynności urzędu, przy zachowaniu przejrzystości i zgodności z obowiązującym prawem postępowania pracowników urzędu oraz konieczność niezwłocznego uniemożliwienia wykonywania w urzędzie czynności zawodowej działalności lobbingowej przez podmiot niewpisany do rejestru.

6. Zasady wykonywania zawodowej działalności lobbingowej na terenie Sejmu i Senatu określają odpowiednio regulamin Sejmu i regulamin Senatu.

Art. 37. 1. Organy władzy publicznej są obowiązane niezwłocznie udostępniać w BIP informacje o działaniach podejmowanych wobec nich przez podmioty wykonujące zawodową działalność lobbingową. Informacja zawiera określenie podmiotu prowadzącego działania wraz ze wskazaniem oczekiwanego przez ten podmiot sposobu rozstrzygnięcia.

2. Kierownicy urzędów obsługujących organy władzy publicznej opracowują raz w roku, do końca lutego, zbiorczą informację o działaniach podejmowanych wobec tych organów w roku poprzednim przez podmioty wykonujące zawodową działalność lobbingową.

3. Informacja, o której mowa w ust. 2, zawiera:

- 1) określenie spraw lub projektów, w stosunku do których była podejmowany lobbing zawodowy;
- 2) wskazanie podmiotów, które wykonywały zawodową działalność lobbingową;
- 3) określenie form podjętej zawodowej działalności lobbingowej, wraz ze wskazaniem, czy polegała ona na wspieraniu określonych projektów, czy też na występowaniu przeciwko tym projektom;
- 4) określenie wpływu, jaki wywarł podmiot wykonujący zawodową działalność lobbingową w procesie stanowienia prawa w danej sprawie;
- 5) określenie przypadków wykonywania w urzędzie czynności zawodowej działalności lobbingowej przez podmiot niewpisany do rejestru wraz ze wskazaniem podmiotów wykonujących te czynności.

4. Informacja, o której mowa w ust. 2, podlega niezwłocznie udostępnieniu w BIP.

Rozdział 7

Środki unikania konfliktu interesów przez osoby pełniące funkcje publiczne

Art. 38. 1. Osoba pełniąca funkcję publiczną, w czasie pełnienia tej funkcji, oraz, w przypadkach określonych w ustawie, po ustaniu pełnienia tej funkcji, jest obowiązana unikać konfliktu interesów polegającego na wykonywaniu zajęć, które mogłyby wywołać podejrzenie o stronniczość lub występowanie w interesie podmiotu, w którym nie pełni funkcji publicznej.

2. Kierownik jednostki organizacyjnej może określić zajęcia, których wykonywanie przez osoby pełniące funkcje publiczne zatrudnione w tej jednostce organizacyjnej, z uwagi zakres obowiązków tych osób lub zakres zadań jednostki, oznacza powstanie konfliktu interesów.

Art. 39. Osoba pełniąca funkcje publiczne, określone w art. 40, nie może:

- 1) być członkiem organu:
  - a) zarządzającego lub kontrolnego spółki prawa handlowego,
  - b) zarządzającego lub kontrolnego spółdzielni, z wyjątkiem rady nadzorczej spółdzielni mieszkaniowej,
  - c) zarządzającego stowarzyszenia lub fundacji posiadających możliwość prowadzenia bądź prowadzących działalność gospodarczą;
- 2) być zatrudniona lub wykonywać w spółce prawa handlowego lub na jej rzecz jakichkolwiek odpłatnych zajęć;
- 3) posiadać w spółce prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziałów albo akcje lub udziały przedstawiające więcej niż 10% kapitału zakładowego - w każdej z tych spółek;
- 4) prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami w osobowej spółce prawa handlowego, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem lub pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności; nie dotyczy to działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej, w formie i zakresie gospodarstwa rodzinnego.

Art. 40. Przepis art. 39 stosuje się w okresie zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji publicznej przez:

- 1) osobę zajmującą kierownicze stanowiska państwowe, wymienione w art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe;
- 2) sędziego Trybunału Konstytucyjnego;
- 3) posła albo senatora;
- 4) osobę, zajmującą stanowisko :
  - a) dyrektora generalnego, dyrektora departamentu (jednostki równorzędnej) i jego zastępcy oraz naczelnika wydziału (jednostki równorzędnej) - w urzędach naczelnym i centralnym organów administracji rządowej oraz innych organów państwowych,
  - b) dyrektora generalnego urzędu wojewódzkiego, dyrektora wydziału, biura lub delegatury (jednostki równorzędnej) i jego zastępcy oraz głównego księgowego - w urzędach wojewódzkich,
  - c) kierownika urzędu oraz kierownika delegatury urzędu i ich zastępców - w urzędach terenowych organów niespolonej administracji rządowej;
- 5) pracownika urzędu państwowego, albo członka korpusu służby cywilnej, zajmującego stanowiska równorzędne pod względem płacowym ze stanowiskami wymienionymi w pkt 4, w rozumieniu

- przepisów o wynagradzaniu pracowników urzędów państwowych albo członków korpusu służby cywilnej;
- 6) innego niż wymieniony w pkt 4 i 5 członka korpusu służby cywilnej zatrudnionego w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej;
  - 7) dyrektora generalnego Najwyższej Izby Kontroli oraz pracownika Najwyższej Izby Kontroli nadzorującego lub wykonującego czynności kontrolne;
  - 8) radcę Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej referendarza zatrudnionego w Urzędzie Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej oraz pracownika zatrudnionego w Urzędzie Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej do wykonywania zadań, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 2261);
  - 9) Przewodniczącego, Zastępcę Przewodniczącego oraz członków Komisji Nadzoru Finansowego;
  - 10) pracownika regionalnej izby obrachunkowej zajmującego stanowiska: prezesa, członka kolegium, naczelnika wydziału oraz inspektora do spraw kontroli;
  - 11) pracownika samorządowego kolegium odwoławczego zajmującego stanowiska: przewodniczącego, jego zastępcy oraz etatowego członka kolegium;
  - 12) wójta (burmistrza, prezydenta miasta), zastępcę wójta (burmistrza, prezydenta miasta), skarbnika gminy, sekretarza gminy, kierownika jednostki organizacyjnej gminy, osobę zarządzającą i członka organu zarządzającego gminną osobą prawną oraz inną osobę wydającą decyzje administracyjne w imieniu wójta (burmistrza, prezydenta miasta);
  - 13) członka zarządu powiatu, skarbnika powiatu, sekretarza powiatu, kierownika jednostki organizacyjnej powiatu, osobę zarządzającą i członka organu zarządzającego powiatową osobą prawną oraz inną osobę wydającą decyzje administracyjne w imieniu starosty;
  - 14) członka zarządu województwa, skarbnika województwa, sekretarza województwa, kierownika wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej, osobę zarządzającą i członka organu zarządzającego wojewódzką osobą prawną oraz inną osobę wydającą decyzje administracyjne w imieniu marszałka województwa;
  - 15) kierownika komórki organizacyjnej urzędu obsługującego organ samorządu terytorialnego;
  - 16) osobę zajmującą w banku państwowym stanowisko: prezesa, wiceprezesa, członka zarządu lub skarbnika;
  - 17) osobę zajmującą w przedsiębiorstwie państwowym stanowisko: dyrektora przedsiębiorstwa, jego zastępcy oraz głównego księgowego;
  - 18) osobę pełniącą w spółce zobowiązanej funkcje: prezesa, wiceprezesa lub członka zarządu, chyba, że pełni funkcje w organach spółki nie pobierając wynagrodzenia;
  - 19) osobę zajmującą w agencji państwowej stanowisko: prezesa, wiceprezesa, dyrektora zespołu, dyrektora oddziału terenowego i jego zastępcy - lub stanowisko równorzędne;
  - 20) sędziego i prokuratora;
  - 21) funkcjonariusza służb podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, wewnętrznych, obrony narodowej i Ministrowi Sprawiedliwości, chyba że uzyskał zgodę przewidzianą odrębnymi przepisami;
  - 22) funkcjonariusza służb specjalnych, chyba że uzyskał zgodę przewidzianą odrębnymi przepisami;
  - 23) osobę wykonującą zawód egzaminatora w zakresie uprawnień do kierowania pojazdami;
  - 24) państwowego inspektora sanitarnego.

Art. 41. 1. Osoba wymieniona w art. 40 pkt 4, 5 i 15 może pełnić funkcje wymienione w art. 39 pkt 1, jeżeli została zgłoszona do objęcia funkcji w spółce prawa handlowego przez Skarb Państwa, jednostkę samorządu terytorialnego, ich związku lub związek metropolitalny w ramach sprawowanego przez te podmioty nadzoru nad działalnością spółki, z tym, że jedna osoba nie może być zgłoszona do więcej niż dwóch spółek.

2. Osoba wymieniona w art. 40 pkt 16-18 może:

- 1) w ramach pełnienia swojej funkcji prowadzić działalność gospodarczą z zakresu zarządzania tą spółką;
- 2) nieodpłatnie pełnić funkcje w organie innej spółki dla której ta spółka jest spółką dominującą w rozumieniu art. 4 § 1 pkt 4 Kodeksu spółek handlowych.

Art. 42. 1. Osoba wymieniona w art. 40 1-2 i 4-24 nie może, przed upływem trzech lat od zaprzestania zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji, być zatrudniona lub wykonywać innych odpłatnych zajęć u przedsiębiorcy, jeżeli brała udział w wydaniu rozstrzygnięć dotyczących bezpośrednio tego przedsiębiorcy, wydawaniu wyroków, decyzji administracyjnych, jeżeli brała udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, zawieraniu umów dotyczących robót, dostaw, usług lub innych umów cywilnoprawnych albo kierowała jednostką lub komórką organizacyjną, w której takie rozstrzygnięcie zapadło.

2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy decyzji administracyjnych w sprawie ustalenia wymiaru podatków i opłat lokalnych na podstawie odrębnych przepisów, z wyjątkiem decyzji dotyczących ulg i zwolnień w tych podatkach lub opłatach.

Art. 42a. 1. Radny gminy, radny powiatu, radny sejmiku województwa nie może:

- 1) wykonywać pracy w ramach stosunku pracy odpowiednio w urzędzie gminy, urzędzie powiatu lub w urzędzie marszałkowskim, w jednostce samorządu terytorialnego, w której uzyskał mandat;
- 2) wykonywać funkcji kierownika lub jego zastępcy w jednostce organizacyjnej gminy, powiatu lub województwa, w której uzyskał mandat.

2. Radny dzielnicy, radny m. st. Warszawy, z uwzględnieniem ust. 1, nie może wykonywać pracy w ramach stosunku pracy w urzędzie żadnej z dzielnic m. st. Warszawy, oraz wykonywać funkcji kierownika lub jego zastępcy w jednostce organizacyjnej żadnej z dzielnic m. st. Warszawy.

3. Wójt, zarząd powiatu lub starosta zarząd województwa lub marszałek województwa nie może powierzyć odpowiednio radnemu gminy, radnemu powiatu, radnemu sejmiku województwa, w jednostce samorządu terytorialnego, w której uzyskał mandat, wykonywania pracy na podstawie umowy cywilnoprawnej.

Art. 42b. 1. Radny gminy, radny powiatu, radny sejmiku województwa nie może prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami z wykorzystaniem mienia odpowiednio gminy, powiatu lub województwa, w którym radny uzyskał mandat, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem czy pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności.

2. Radni i ich małżonkowie oraz małżonkowie członków zarządu województwa, skarbników województwa, sekretarzy województwa, kierowników wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych oraz osób zarządzających i członków organów zarządzających wojewódzkimi

osobami prawnymi nie mogą być członkami władz zarządzających lub kontrolnych i rewizyjnych ani pełnomocnikami spółek handlowych z udziałem wojewódzkich osób prawnych lub przedsiębiorców, w których uczestniczą takie osoby.

3. Radni nie mogą posiadać pakietu większego niż 10% udziałów lub akcji w spółkach handlowych z udziałem wojewódzkich osób prawnych lub przedsiębiorców, w których uczestniczą takie osoby. Udziały lub akcje przekraczające ten pakiet powinny być zbyte przez radnego przed pierwszą sesją sejmiku województwa, a w razie niezbycia ich nie uczestniczą one przez okres sprawowania mandatu i 2 lat po jego wygaśnięciu w wykonywaniu przysługujących im uprawnień (prawa głosu, prawa do dywidendy, prawa do podziału majątku, prawa poboru).

Art. 44. 1. W uzasadnionych przypadkach zgodę na zatrudnienie lub wykonywanie innych odpłatnych zajęć u przedsiębiorcy przed upływem okresu wskazanego w art. 42 ust. 1 może wyrazić Komisja do spraw Rozstrzygania Konfliktu Interesów powołana przez Prezesa Rady Ministrów, zwana dalej „Komisją”.

2. Komisja rozpatruje sprawy w składach trzyosobowych.

3. Do postępowania przed Komisją stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

4. Decyzje Komisji są podejmowane w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o wyrażenie zgody, o której mowa w ust. 1, i są ostateczne.

5. Obsługę Komisji zapewnia Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

6. Prezes Rady Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, organizację pracy i skład Komisji oraz zasady wynagradzania jej członków.

7. Do osób wymienionych w art. 45 ust. 3 przepisu ust. 1 nie stosuje się.

Art. 45. 1. Osoby wymienione w art. 40 obowiązane są do złożenia przełożonemu oświadczenia o działalności gospodarczej prowadzonej przez małżonka - przed powołaniem na stanowisko, a także o zamiarze podjęcia takiej działalności lub zmianie jej charakteru - w trakcie pełnienia funkcji.

2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1 nie podlega udostępnieniu w BIP.

3. Komisja, na wniosek przełożonego lub osoby zainteresowanej, wydaje, w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku, opinię, czy działalność gospodarcza, o której mowa w ust. 1, może wywołać podejrzenie o stronniczość lub interesowność osoby wymienionej w art. 1. Przepisy art. 44 ust. 2-5 stosuje się odpowiednio, z tym że opinię doręcza się w każdym przypadku przełożonemu.

4. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałek Sejmu, Marszałek Senatu, Prezes Rady Ministrów, sędzia Trybunału konstytucyjnego, Szef Kancelarii Prezydenta, Szef Kancelarii Sejmu, Szef Kancelarii Senatu, Prezes Najwyższej Izby Kontroli, Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego, Prezes Narodowego Banku Polskiego, Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Główny Inspektor Pracy, Prezes Polskiej Akademii Nauk, Kierownik Krajowego Biura Wyborczego oraz Rzecznik Ubezpieczonych składają oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego i Prezes Trybunału Konstytucyjnego składają oświadczenie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej.

5. Do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałka Sejmu, Marszałka Senatu, Prezesa Rady Ministrów, wicemarszałka Sejmu, wicemarszałka Senatu, wiceprezesa Rady Ministrów, Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, wiceprezesa Najwyższej Izby Kontroli, Prokuratora Generalnego,

Rzecznika Praw Obywatelskich, Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, wiceprezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Prezesa Sądu Najwyższego, Prezesa Narodowego Banku Polskiego, pierwszego zastępcy Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz wiceprezesa Narodowego Banku Polskiego - przepisu ust. 2 nie stosuje się.

Art. 46. 1. Tworzy się Rejestr Korzyści.

2. W Rejestrze Korzyści ujawniane są korzyści uzyskiwane przez osoby, o których mowa w ust. 6, lub ich małżonków.

3. Do Rejestru Korzyści należy zgłaszać informacje o:

1) wszystkich stanowiskach i zajęciach wykonywanych zarówno w administracji publicznej, jak i w instytucjach prywatnych, z tytułu których pobiera się wynagrodzenie, oraz pracy zawodowej wykonywanej na własny rachunek;

2) faktach materialnego wspierania działalności publicznej prowadzonej przez zgłaszającego;

3) darowiznie otrzymanej od podmiotów krajowych lub zagranicznych, jeżeli jej wartość przekracza 50% najniższego wynagrodzenia pracowników za pracę;

4) wyjazdach krajowych lub zagranicznych niezwiązanych z pełnioną funkcją publiczną, jeżeli ich koszt nie został pokryty przez zgłaszającego lub jego małżonka albo instytucje ich zatrudniające bądź partie polityczne, zrzeszenia lub fundacje, których są członkami;

5) innych uzyskanych korzyściach, o wartościach większych niż wskazane w pkt 3, niezwiązanych z zajmowaniem stanowisk lub wykonywaniem zajęć albo pracy zawodowej, o których mowa w pkt 1.

4. Przy podawaniu informacji zgłaszający jest obowiązany zachować największą staranność i kierować się swoją najlepszą wiedzą.

5. Wszystkie zmiany danych objętych Rejestrem Korzyści należy zgłosić nie później niż w ciągu 30 dni od dnia ich zaistnienia.

6. Obowiązek zgłaszania informacji, o których mowa w ust. 2-5, do Rejestru Korzyści obejmuje członków Rady Ministrów, sekretarzy i podsekretarzy stanu, kierowników urzędów centralnych, wojewodów, wicewojewodów, członków zarządów województw, sekretarzy województw, skarbników województw, członków zarządów powiatów, sekretarzy powiatów, skarbników powiatów, radnych rady gminy, radnych rady powiatu, radnych sejmiku województwa, radnych Rady Miasta Stołecznego Warszawy, radnych rady dzielnicy Miasta Stołecznego Warszawy, wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), zastępców wójtów, sekretarzy gmin, skarbników gmin, członków zarządu związku metropolitalnego, sekretarza związku metropolitalnego i skarbnika związku metropolitalnego.

7. Rejestr Korzyści jest jawny.

8. Rejestr Korzyści prowadzi Państwowa Komisja Wyborcza.

9. Ujawnienie informacji w Rejestrze Korzyści nie zwalnia od obowiązku złożenia oświadczenia majątkowego.

Rozdział 8

Oświadczenia majątkowe

Oddział 1

Zakres przedmiotowy oświadczeń majątkowych

Art. 47. 1. Oświadczenie majątkowe dotyczy majątku osobistego oraz objętego małżeńską wspólnością majątkową składającego oświadczenie majątkowe.

2. Oświadczenie majątkowe zawiera imię i nazwisko składającego wraz z numerem PESEL oraz adresem zamieszkania, wskazanie stanowiska, funkcji lub zawodu, z którym wiąże się obowiązek złożenia oświadczenia, a w przypadku osób pozostających w związkach małżeńskich - informacje o panującym między małżonkami ustroju majątkowym.

3. W oświadczeniu majątkowym podaje się informacje o:

- 1) posiadanych zasobach pieniężnych, zgromadzonych w walucie polskiej lub walutach obcych na rachunkach bankowych, oraz w gotówce;
- 2) posiadanych instrumentach finansowych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 94 i 586);
- 3) posiadanych polisach ubezpieczeniowych o charakterze kapitałowym, w szczególności powiązanych z funduszem inwestycyjnym;
- 4) prawie do dysponowania zasobami finansowymi innych podmiotów;
- 5) posiadanych nieruchomościach;
- 6) posiadaniem gospodarstwa rolnym;
- 7) mieniu nabytym, również przez małżonka, od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, jednostek samorządu terytorialnego, ich związków lub samorządowej osoby prawnej, spółek w których udział Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego przekracza 10% kapitału zakładowego lub 10% liczby akcji oraz spółek od nich zależnych nabytym w drodze przetargu w roku poprzedzającym złożenie oświadczenia;
- 8) członkostwie w organach spółek prawa handlowego i innych osób prawnych, w tym w fundacji, stowarzyszeń i spółdzielni prowadzących działalność gospodarczą, a także pełnieniu innych funkcji w tych podmiotach;
- 9) posiadanych udziałach i akcjach w spółkach prawa handlowego
- 10) uczestniczeniu w osobowych spółkach prawa handlowego wraz z informacją o wysokości wniesionych wkładów;
- 11) zatrudnieniu lub wykonywaniu innych zajęć w spółkach prawa handlowego;
- 12) prowadzonej działalności gospodarczej, zarządzaniu taką działalnością oraz byciu pełnomocnikiem lub przedstawicielem w prowadzeniu takiej działalności;
- 13) posiadanych składnikach mienia ruchomego o wartości jednostkowej lub wartości kolekcji o wartości powyżej 10 000 złotych, w tym również wchodzących w skład gospodarstwa rolnego oraz prowadzonej działalności gospodarczej przez osobę wypełniającą oświadczenie majątkowe oraz małżonka pozostającego w ustroju wspólności majątkowej;
- 14) zobowiązaniach pieniężnych o wartości powyżej 10 000 złotych, w tym wierzytelnościach, a także zawartych umowach poręczenia, w których składający oświadczenie zobowiązał się wykonać zobowiązanie, jeżeli jego wysokość przekracza 10 000 złotych;
- 15) innych prawach majątkowych, których wartość przekracza 10 000 złotych;
- 16) dochodzie uzyskanym przez osobę zobowiązaną do składania oświadczeń majątkowych oraz jej małżonka w roku poprzedzającym złożenie oświadczenia, wraz z podaniem stron umowy oraz każdym innym przysporzeniu majątkowym o wartości powyżej 1000 złotych

uzyskanym w tym roku;

17) nabyciu i zbyciu papierów wartościowych i osiągniętego z tego tytułu dochodu lub poniesionej straty w roku podatkowym poprzedzającym złożenie oświadczenia majątkowego.

4. Informacje, o których mowa w ust. 3, obejmują w szczególności:

- 1) dane identyfikujące składnik majątkowy lub prawo majątkowe, w szczególności w odniesieniu do nieruchomości ich położenie i wielkość;
- 2) wartość składnika majątkowego, zobowiązania lub prawa;
- 3) wysokość dochodu bądź przychodu jeżeli nie występują koszty uzyskania przychodu;
- 4) przedmiot i formę prowadzonej działalności;
- 5) treść zobowiązania lub prawa, w tym warunki umowy, wysokość kwoty z umowy oraz tą pozostałą do spłaty;
- 6) dane stron stosunku prawnego.

5. W oświadczeniu majątkowym podaje się informacje według stanu na dzień określony w art. 53 ust. 1 lub art. 54 ust. 3, a także zmiany mające wpływ na ukształtowanie się tego stanu zachodzące w trakcie roku poprzedzającego te daty.

Art. 48. Wzór formularza oświadczenia majątkowego zawierający szczegółowy zakres informacji zawieranych w oświadczeniu wraz z pouczeniem o sposobie jego wypełnienia umożliwiającym rzetelne wykazanie stanu majątkowego osób obowiązanych do składania oświadczeń określony jest w załączniku do ustawy.

Oddział 2

Podmioty obowiązane do składania oświadczenia majątkowego oraz zasady i tryb jego składania

Art. 49. Oświadczenie majątkowe jest obowiązany złożyć:

- 1) Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 2) osoba zarejestrowana jako kandydat na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej — Przewodniczącemu Państwowej Komisji Wyborczej;
- 3) Marszałek i wicemarszałek Sejmu — Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) Marszałek i wicemarszałek Senatu — Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) Prezes Rady Ministrów, wiceprezes Rady Ministrów i członek Rady Ministrów — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 6) Prezes oraz wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 7) członek Kolegium Najwyższej Izby Kontroli — Marszałkowi Sejmu;
- 8) Prezes, pierwszy zastępca Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz wiceprezes Narodowego Banku Polskiego, członek Rady Polityki Pieniężnej oraz członek Zarządu Narodowego Banku Polskiego — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 9) Przewodniczący, Zastępca Przewodniczącego i członek Komisji Nadzoru Finansowego — Prezesowi Rady Ministrów;
- 10) Rzecznik Praw Obywatelskich oraz jego zastępca — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 11) Rzecznik Praw Dziecka oraz jego zastępca — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 12) Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych oraz jego zastępca — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;

- 13) Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz jego zastępca — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 14) Przewodniczący oraz członek Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 15) członek Rady Mediów Narodowych — Marszałkowi Sejmu;
- 16) Główny Inspektor Pracy oraz jego zastępca — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 17) Rzecznik Finansowy — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 18) Rzecznik Ubezpieczonych — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 19) Rzecznik Praw Pacjenta oraz jego zastępca — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 20) członek Państwowej Komisji Wyborczej – Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 21) Szef Krajowego Biura Wyborczego — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 22) Prezes oraz wiceprezes Polskiej Akademii Nauk — Prezesowi Rady Ministrów;
- 23) Prezes oraz wiceprezes Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej — Prezesowi Rady Ministrów;
- 24) Szef Kancelarii Prezydenta oraz jego zastępca — Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej;
- 25) Szef Kancelarii Sejmu oraz jego zastępca — Marszałkowi Sejmu;
- 26) Szef Kancelarii Senatu oraz jego zastępca — Marszałkowi Senatu;
- 27) Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz jego zastępca — Prezesowi Rady Ministrów;
- 28) sekretarz stanu i podsekretarz stanu — Prezesowi Rady Ministrów;
- 29) osoba pełniąca funkcję naczelnego lub centralnego organu administracji rządowej niewymienionego w innych punktach niniejszego artykułu oraz jego zastępca — organowi nadzorującemu;
- 30) poseł — Marszałkowi Sejmu;
- 31) senator — Marszałkowi Senatu;
- 32) poseł do Parlamentu Europejskiego wybrany w Rzeczypospolitej Polskiej — Marszałkowi Sejmu;
- 33) członek Trybunału Stanu — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego,
- 34) Prezes Trybunału Konstytucyjnego — Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej;
- 35) sędzia Trybunału Konstytucyjnego — Prezesowi Trybunału Konstytucyjnego;
- 36) Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego i Prezesi Sądu Najwyższego — Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej;
- 37) sędzia Sądu Najwyższego — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego,
- 38) sędzia sądu powszechnego — właściwemu prezesowi sądu apelacyjnego, zaś prezes i wiceprezes sądu apelacyjnego — Krajowej Radzie Sądownictwa;
- 39) sędzia sądu wojkowego — właściwemu prezesowi wojkowego sądu okręgowego, zaś prezes i wiceprezes wojkowego sądu okręgowego — Krajowej Radzie Sądownictwa;
- 40) Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz wiceprezesi Naczelnego Sądu Administracyjnego — Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej
- 41) sędzia wojewódzkiego sądu administracyjnego — właściwemu prezesowi wojewódzkiego sądu administracyjnego, prezes i wiceprezes wojewódzkiego sądu administracyjnego oraz sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego — Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- 42) asesor sądowy, starszy referendarz sądowy, referendarz sądowy, asystent sędziego i starszy asystent sędziego w sądach powszechnych i w sądach administracyjnych — właściwemu prezesowi sądu;
- 43) dyrektor sądu powszechnego i jego zastępca — Ministrowi Sprawiedliwości;

- 44)prokurator — odpowiednio właściwemu prokuratorowi regionalnemu, prokuratorowi okręgowemu, naczelnikowi oddziałowej komisji lub naczelnikowi oddziałowego biura lustracyjnego ;
- 45)Zastępca Prokuratora Generalnego, Dyrektor Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Dyrektor Biura Lustracyjnego, prokurator Prokuratury Krajowej, prokurator Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, prokurator Biura Lustracyjnego, prokurator regionalny, prokurator Wydział Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, prokurator okręgowy oraz naczelnik oddziałowej komisji i naczelnik oddziałowego biura lustracyjnego — Prokuratorowi Generalnemu;
- 46)asesor prokuratura oraz asystent prokuratora — kierownikowi właściwej powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury;
- 47)Prezes i zastępca Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, członek Zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz członek Rady Zakładu Ubezpieczeń Społecznych — Prezesowi Rady Ministrów;
- 48)Prezes i zastępca Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, członek Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników — Prezesowi Rady Ministrów,
- 49)Prezes i zastępca Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, członek Rady Narodowego Funduszu Zdrowia — Prezesowi Rady Ministrów,
- 50)członek rady oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia – ministrowi właściwemu do spraw zdrowia;
- 51)wojewoda oraz wicewojewoda — Prezesowi Rady Ministrów;
- 52)żołnierz zawodowy, w tym żołnierz Żandarmerii Wojskowej— Ministrowi Obrony Narodowej za pośrednictwem Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej;
- 53)osoba zajmująca stanowisko dyrektora generalnego urzędu — Szefowi Służby Cywilnej;
- 54)urzędnik służby cywilnej, członek korpusu służby cywilnej zatrudniony w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej, osoba kierująca komórką organizacyjną lub inną wewnętrzną jednostką organizacyjną urzędu obsługującego naczelne lub centralne organy administracji rządowej lub organy rządowej administracji zespolonej i organy niezespolonej administracji rządowej oraz jej zastępca, a także osoba upoważniona do wydawania decyzji administracyjnych w imieniu organu lub osoba zajmująca stanowiska: głównego księgowego, pełnomocnika do spraw ochrony informacji niejawnych oraz jego zastępcy, audytora wewnętrznego, radcy prawnego w tych urzędach — dyrektorowi generalnemu urzędu, a w przypadku gdy stanowiska dyrektora generalnego w urzędzie nie utworzono – kierownikowi urzędu;
- 55)urzędnik oraz pracownik Sądu Najwyższego — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 56)urzędnik oraz pracownik sądu administracyjnego — właściwemu prezesowi sądu;
- 57)urzędnik oraz pracownik sądu powszechnego i prokuratury — odpowiednio właściwemu dyrektorowi sądu albo kierownikowi właściwej jednostki organizacyjnej prokuratury;
- 58)członek Krajowej Izby Odwoławczej — Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych;
- 59)ekspert, asesor i aplikant ekspercki w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej — Prezesowi Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej;
- 60)okręgowy inspektor pracy i jego zastępca, pracownik Państwowej Inspekcji Pracy wykonujących czynności kontrolne lub zatrudniony na stanowiskach głównego księgowego, radcy prawnego – Głównemu Inspektorowi Pracy;

- 61) Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i jego zastępca oraz Szef Agencji Wywiadu i jego zastępca — ministrowi-członkowi Rady Ministrów właściwemu do spraw koordynowania działalności służb specjalnych, a jeżeli nie został powołany - Prezesowi Rady Ministrów;
- 62) funkcjonariusz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz funkcjonariusz Agencji Wywiadu i pracownik jednej z tych Agencji, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe, odpowiednio Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego albo Szefowi Agencji Wywiadu;
- 63) Szef Służby Kontrwywiadu Wojskowego i jego zastępca oraz Szef Służby Wywiadu Wojskowego i jego zastępca — ministrowi-członkowi Rady Ministrów właściwemu do spraw koordynowania działalności służb specjalnych, a jeżeli nie został powołany - Prezesowi Rady Ministrów;
- 64) funkcjonariusz Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz funkcjonariusz Służby Wywiadu Wojskowego, żołnierz zawodowy wyznaczony na stanowiska służbowe w jednej z tych służbach i pracownik jednej z tych służb, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe — odpowiednio Szefowi Służby Kontrwywiadu Wojskowego albo Szefowi Służby Wywiadu Wojskowego;
- 65) Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego, jego zastępca — ministrowi-członkowi Rady Ministrów właściwemu do spraw koordynowania działalności służb specjalnych, a jeżeli nie został powołany - Prezesowi Rady Ministrów;
- 66) funkcjonariusz Centralnego Biura Antykorupcyjnego i pracownik tego Biura, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe — Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego;
- 67) Szef Biura Ochrony Rządu i jego zastępca — ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych;
- 68) funkcjonariusz Biura Ochrony Rządu — Szefowi Biura Ochrony Rządu;
- 69) funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej — kierownikowi właściwej jednostki organizacyjnej;
- 70) osoba zatrudniona w Krajowej Informacji Skarbowej, izbie administracji skarbowej, Krajowej Szkole Skarbowości oraz Centrum Informatyki Krajowej Administracji Skarbowej - kierownikowi jednostki organizacyjnej Krajowej Administracji Skarbowej, w której osoba jest zatrudniona;
- 71) dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektor izby administracji skarbowej, naczelnik urzędu skarbowego, naczelnik urzędu celno-skarbowego, dyrektor Szkoły, dyrektor Centrum oraz ich zastępcy - Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej;
- 72) Komendant Główny Straży Granicznej i jego zastępca — ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych;
- 73) funkcjonariusz Straży Granicznej — właściwemu komendantowi oddziału Straży Granicznej, komendantowi ośrodka szkolenia Straży Granicznej albo komendantowi ośrodka Straży Granicznej, zaś komendant oddziału Straży Granicznej, komendant placówki i dywizjonu Straży Granicznej, komendant ośrodka szkolenia Straży Granicznej oraz komendant ośrodka Straży Granicznej — Komendantowi Głównemu Straży Granicznej;;
- 74) funkcjonariusz Służby Więziennej — kierownikowi jednostki, w której pełnią służbę, zaś kierujący jednostką organizacyjną Służby Więziennej i jego zastępca — Dyrektorowi Generalnemu Służby Więziennej, a Dyrektor Generalny Służby Więziennej – Ministrowi Sprawiedliwości;
- 75) strażak i pracownik Państwowej Straży Pożarnej – właściwemu miejscowo komendantowi;
- 76) funkcjonariusz i pracownik Policji - właściwemu miejscowo komendantowi;
- 77) syndyk, tymczasowy nadzorca sądowy albo zarządca przymusowy, komornik sądowy, asesor komorniczy, notariusz, zastępca notarialny — Ministrowi Sprawiedliwości;
- 78) pracownik Najwyższej Izby Kontroli z wyłączeniem pracowników zatrudnionych na stanowiskach administracyjnych i obsługi — Prezesowi Najwyższej Izby Kontroli;

- 79) radca, referendarz i pracownik Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej — Prezesowi Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej;
- 80) pracownik Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego — Przewodniczącemu Komisji Nadzoru Finansowego,
- 81) prezes oraz członek regionalnej izby obrachunkowej — Prezesowi Rady Ministrów;
- 82) osoba zajmująca stanowisko inspektora do spraw kontroli w regionalnej izbie obrachunkowej — właściwemu prezesowi regionalnej izby obrachunkowej;
- 83) prezes, jego zastępca oraz członek samorządowego kolegium odwoławczego — Prezesowi Rady Ministrów;
- 84) Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy i jego zastępca – wojewodzie mazowieckiemu, burmistrzów dzielnicy miasta stołecznego Warszawy i jego zastępca - Prezydentowi Miasta Stołecznego Warszawy, przewodniczący Rady Miasta Stołecznego Warszawy i jego zastępca — Prezydentowi Miasta Stołecznego Warszawy, radny Rady Miasta Stołecznego Warszawy — Przewodniczącemu Rady Miasta Stołecznego Warszawy, przewodniczący rady dzielnicy – burmistrzowi dzielnicy, radny rady dzielnicy Miasta Stołecznego Warszawy — przewodniczącemu rady dzielnicy Miasta Stołecznego Warszawy,
- 85) wójt (burmistrz, prezydent miasta) oraz ich zastępcy, starosta i członek zarządu powiatu, marszałek województwa i członek zarządu województwa — właściwemu wojewodzie;
- 86) radny rady gminy, powiatu oraz sejmiku województwa — odpowiednio przewodniczącemu rady gminy, przewodniczącemu rady powiatu albo przewodniczącemu sejmiku województwa;
- 87) przewodniczący rady gminy (miasta), przewodniczący rady powiatu albo przewodniczący sejmiku województwa — odpowiednio wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta), staroście, marszałkowi województwa;
- 88) skarbnicy gmin, sekretarze gmin oraz kierownicy jednostek organizacyjnych gmin składają oświadczenie właściwemu wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta);
- 89) skarbnik powiatu, sekretarz powiatów oraz kierownicy jednostek organizacyjnych powiatów składają oświadczenie właściwemu staroście;
- 90) skarbnik województwa, sekretarz województwa oraz kierownik wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej — właściwemu marszałkowi województwa;
- 91) strażnik gminny (miejski) — właściwemu wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta);
- 92) pracownik samorządowy oraz pracownik jednostki organizacyjnej jednostki samorządu terytorialnego, do którego stosuje się przepisy ustawy o pracownikach samorządowych kierujący komórkami organizacyjnymi i innymi wewnętrznymi jednostkami organizacyjnymi oraz ich zastępców albo zajmujący stanowiska: głównego księgowego, pełnomocnika do spraw ochrony informacji niejawnych oraz ich zastępców, audytora wewnętrznego, radcy prawnego, albo pracownik upoważniony do wydawania decyzji administracyjnych w imieniu organu,
- 93) osoba wykonująca zawód egzaminatora w zakresie uprawnień do kierowania pojazdami — właściwemu marszałkowi województwa;
- 94) członek zarządów oraz członek rady nadzorczej powszechnego towarzystwa emerytalnego — Przewodniczącemu Komisji Nadzoru Finansowego;
- 95) członek zarządu oraz członek rady nadzorczej banku państwowego — Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego;
- 96) dyrektor, jego zastępca oraz główny księgowy w przedsiębiorstwie państwowym — organowi założycielskiemu przedsiębiorstwa państwowego;

- 97) członek organu zarządzającego, członek organu nadzoru lub kontroli, prokurent i likwidator spółki zobowiązanej, a także główny księgowy w takiej spółce — ministrowi właściwemu ze względu na przedmiot działania spółki;
- 98) członek organu zarządzającego, członek organu nadzoru lub kontroli, prokurent i likwidator spółki zobowiązanej, a także główny księgowy w takiej spółce — organowi wykonawczemu właściwej jednostki samorządu terytorialnego;
- 99) osoba zarządzająca oraz członek organu zarządzającego, a także organu nadzoru lub kontroli państwowej albo samorządowej osoby prawnej niebędącej spółką, o której mowa w pkt 98 i 99 oraz osoba kierująca oddziałem takiej osoby prawnej — organowi nadzorującemu;
- 100) rektor, prorektor, kanclerz i kvestor uczelni publicznej — ministrowi właściwemu do spraw nauki i szkolnictwa wyższego;
- 101) Prezes i członek Prezydium oraz kanclerz Polskiej Akademii Nauk, a także osoba kierująca utworzoną przez Polską Akademię Nauk jednostką organizacyjną oraz jej zastępca — Prezesowi Rady Ministrów;
- 102) konsultant krajowy w ochronie zdrowia — ministrowi właściwemu do spraw zdrowia;
- 103) konsultant wojewódzki w ochronie zdrowia – właściwemu wojewodzie;
- 104) członek wojewódzkiego albo powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności — właściwemu wojewodzie;
- 105) lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, lekarz rzeczoznawca Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz członek komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego — odpowiednio Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
- 106) osoba sprawująca funkcję organu rządowej administracji zespolonej albo organu niezespolonej administracji rządowej oraz zastępca takiej osoby lub osoba upoważniona do wydawania decyzji administracyjnych w imieniu takiego organu, nie zobowiązana do składania oświadczenia majątkowego na podstawie innych przepisów ustawy — właściwemu organowi nadrzędnemu a w razie jego braku – organowi państwowemu sprawującemu nadzór nad ich działalnością;
- 107) osoba kierująca jednostką budżetową, samorządowym zakładem budżetowym, agencją wykonawczą, instytucją gospodarki budżetowej, państwowym funduszem celowym, samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej, państwową albo samorządową instytucją kultury oraz państwową instytucją filmową i zastępca takiej osoby — właściwemu organowi założycielskiemu;
- 108) osoba biorąca udział w postępowaniach:
- a) o udzielenie zamówienia publicznego w podmiocie będącym zamawiającym bądź centralnym zamawiającym:
    - kierownik zamawiającego bądź osoba, której powierzono wykonywanie czynności zastrzeżonych dla kierownika zamawiającego,
    - członek komisji przetargowej,
    - osoba przygotowująca opis przedmiotu zamówienia lub Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia,
    - biegły, jeżeli został powołany przez kierownika zamawiającego
  - b) dotyczących prywatyzacji, komercjalizacji, wsparcia finansowego, rozporządzania mieniem jednostek sektora finansów publicznych lub przedsiębiorców, o których mowa w pkt 94-99,

- c) dotyczących przyznawania plafonów, poręczeń i gwarancji kredytowych;
- jeśli wartość postępowania, o którym mowa w lit. a-c przewyższa wartość 500 000 zł, a osoby te nie są zobowiązane do składania oświadczeń o stanie majątkowym na podstawie pkt. 1-106 — dyrektorowi generalnemu urzędu, w którym są zatrudnieni, a w urzędach lub jednostkach, w których nie tworzy się stanowiska dyrektora generalnego – kierownikowi urzędu lub jednostki, w której jest zatrudniona.

Art. 50. 1. W przypadku zbiegu obowiązków do złożenia oświadczenia majątkowego, osoba zobowiązana do złożenia tego oświadczenia składa jedno oświadczenie majątkowe wybranemu organowi lub osobie uprawnionej do odebrania oświadczenia majątkowego, jednocześnie informując o tym fakcie pozostałe organy lub osoby uprawnione do odbioru jej oświadczenia majątkowego.

2. W przypadku określonym w ust. 1 oświadczenie majątkowe publikuje organ, do którego zostało to oświadczenie złożone.

Art. 51. Kierownik jednostki organizacyjnej, w terminie trzech miesięcy przed datą złożenia oświadczenia o stanie majątkowym lub w chwili nawiązania stosunku pracy, mianowania, zlecenia lub służby, informuje osoby obowiązane do złożenia oświadczenia majątkowego o tym obowiązku oraz o terminach i zasadach jego wykonania.

Art. 52. Oświadczenie majątkowe składa się w formie pisemnej lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP, jeżeli środki techniczne, którymi dysponuje podmiotu przyjmującego oświadczenie majątkowe umożliwiają dokonanie tej czynności.

Art. 53. 1. Oświadczenia majątkowe składa się:

- 1) w terminie czternastu dni od objęcia stanowiska, funkcji albo zaistnienia innego zdarzenia powodującego objęcie obowiązkiem złożenia oświadczenia majątkowego, według stanu na dzień objęcia stanowiska, funkcji albo zaistnienia innego zdarzenia powodującego objęcie obowiązkiem złożenia oświadczenia majątkowego;
- 2) co roku do dnia 30 kwietnia, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego;
- 3) w terminie czternastu dni od dnia zakończenia zajmowania stanowiska, pełnienia funkcji albo zaistnienia innego zdarzenia powodującego ustanie obowiązku składania oświadczenia majątkowego, według stanu na dzień opuszczenia stanowiska, zaprzestania pełnienia funkcji albo zaistnienia innego zdarzenia powodującego ustanie obowiązku składania oświadczenia majątkowego.

2. Jeżeli złożenie oświadczenia majątkowego w terminie, o którym mowa w ust. 1, nie jest możliwe ze względu na chorobę lub inną niedającą się usunąć przeszkodę, oświadczenie składa się w terminie czternastu dni od dnia ustania przyczyny uchybienia terminowi wraz z pisemnym wyjaśnieniem wskazującym tę przyczynę.

3. Osoba zobowiązana do złożenia tego oświadczenia, o której mowa w art. 49 pkt 108 składa jedno oświadczenie majątkowe w terminie do dnia 31 grudnia roku, w którym brała udział w postępowaniu.

Art. 54. 1. Osoba zobowiązana do złożenia oświadczenia majątkowego może być raz w roku kalendarzowym wezwana przez Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego do złożenia oświadczenia majątkowego niezależnie od obowiązku złożenia przez nią oświadczenia rocznego składanego w terminie określonym w art. 53 ust. 1 pkt 2, z wyjątkiem osób wskazanych w art. 45 ust. 3.

2. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego może również wezwać w każdym czasie do złożenia oświadczenia majątkowego:

1) każdą osobę pełniącą funkcję publiczną, nieobjętą obowiązkiem złożenia oświadczenia majątkowego określonego w art. 49;

2) pracowników spółki zobowiązanej nieobjętych obowiązkiem złożenia oświadczenia majątkowego na podstawie art. 49 pkt 97 i 98.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, w oświadczeniu majątkowym ujmuje się stan majątkowy na dzień wskazany przez Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

4. Oświadczenie majątkowe składa się w terminie 14 dni od dnia wezwania przez Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

Art. 55. 1. W przypadku niezłożenia oświadczenia majątkowego przez osobę obowiązaną do jego złożenia organ lub osoba uprawnione do odebrania tego oświadczenia wzywają tę osobę, w terminie czternastu dni od upływu terminu określonego w art. 53, do złożenia oświadczenia majątkowego w dodatkowym terminie trzech dni od daty otrzymania wezwania.

2. O niezłożeniu oświadczenia majątkowego przez osobę obowiązaną do jego złożenia w dodatkowym terminie, o którym mowa w ust. 1, organ lub osoba uprawnione do odebrania tego oświadczenia zawiadamiają Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego w terminie 30 dni od upływu terminu określonego w art. 53.

3. Jeżeli złożenie oświadczenia majątkowego w dodatkowym terminie, o którym mowa w ust. 1, nie jest możliwe ze względu na chorobę lub inną niedającą się usunąć przeszkodę, oświadczenie składa się w terminie trzech dni od dnia ustania przyczyny uchybienia terminowi wraz z pisemnym wyjaśnieniem wskazującym tę przyczynę.

Art. 56. 1. Oświadczenie majątkowe składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

2. Składający oświadczenie majątkowe jest obowiązany do zawarcia w nim albo podpisania klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu lub osoby uprawnionych do odebrania oświadczenia majątkowego o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Art. 57. 1. Osoba, która złożyła oświadczenie majątkowe, może dokonać jego korekty.

2. Korekta oświadczenia majątkowego następuje przez złożenie nowego oświadczenia majątkowego, wraz z dołączonym pisemnym uzasadnieniem przyczyny korekty.

3. Prawo do dokonania korekty oświadczenia majątkowego wygasa z chwilą wszczęcia kontroli oświadczenia majątkowego przez uprawniony organ.

Art. 58. Do nowego oświadczenia majątkowego, o którym mowa w art. 57 ust. 2, przepisy art. 61–63 stosuje się odpowiednio, z tym że do oświadczenia przesyłanego zgodnie z art. 63 naczelnikowi urzędu skarbowego oraz Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu dołącza się również uprzednio złożone oświadczenie majątkowe.

Oddział 3

Jawność oświadczeń majątkowych

Art. 59. Organ lub osoba uprawniona do odebrania oświadczenia majątkowego przechowują je przez 6 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym złożono oświadczenie.

Art. 60. 1. Oświadczenia majątkowe są jawne.

2. Nie podlegają ujawnieniu zawarte w oświadczeniach majątkowych informacje o:

- 1) numerze PESEL składającego oświadczenie;
- 2) adresie zamieszkania składającego oświadczenie;
- 3) miejscu położenia nieruchomości objętych oświadczeniem.

Art. 61. 1. W BIP na stronie podmiotowej urzędu, na stronie internetowej spółki zobowiązanej lub jednostki organizacyjnej zapewniających obsługę organu lub osoby uprawnionych do odebrania oświadczenia majątkowego zamieszcza się oświadczenia majątkowe złożone w danym roku przez osoby zobowiązane do ich złożenia. Oświadczenie majątkowe zamieszcza się na stronie BIP przez okres 6 lat.

2. Nie ujawnia i nie publikuje się oświadczeń majątkowych funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Służby Celno-Skarbowej, Biura Ochrony Rządu, żołnierzy zawodowych, w tym żołnierzy Żandarmerii Wojskowej, funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, z wyjątkiem oświadczeń Szefa CBA i jego zastępców.

3. Organ, któremu złożono oświadczenie majątkowe udostępnia to oświadczenie Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego na jego żądanie.

4. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, określić stanowiska w Policji, Straży Granicznej, Służby Celno-Skarbowej, Biurze Ochrony Rządu, żołnierzy zawodowych, w tym Żandarmerii Wojskowej, które objęte są obowiązkiem ujawniania lub publikowania oświadczeń majątkowych osób zajmujących te stanowiska, biorąc pod uwagę konieczność ochrony danych osobowych oraz informacji o majątku funkcjonariuszy i żołnierzy, których ujawnienie mogłoby powodować zagrożenie dla ich bezpieczeństwa lub bezpieczeństwa państwa.

Oddział 4

Analiza i kontrola oświadczeń majątkowych

Art. 62. 1. Organ lub osoba uprawniona do odebrania oświadczenia majątkowego dokonują analizy zawartych w nim informacji w terminie:

- 1) do końca roku kalendarzowego, w którym złożono oświadczenie – w przypadku oświadczeń składanych do dnia 30 kwietnia;
- 2) trzech miesięcy od dnia złożenia oświadczenia – w przypadku oświadczeń składanych w związku z objęciem stanowiska, funkcji albo zaistnieniem innego zdarzenia powodującego objęcie obowiązkiem złożenia oświadczenia majątkowego, a także zakończeniem zajmowania stanowiska, pełnienia funkcji albo zaistnieniem innego zdarzenia powodującego ustanie obowiązku składania oświadczenia majątkowego.

2. Organy lub osoby, którym złożono oświadczenie majątkowe, w przypadku posłów i senatorów, sędziów i prokuratorów i osób wymienionych w art. 49 pkt 84-92 przekazują kopię oświadczenia urzędowi skarbowemu właściwemu dla osoby składającej oświadczenie majątkowe.

3. Organ lub osoba dokonujące analizy informacji zawartych w oświadczeniu majątkowym są uprawnione do:

- 1) porównania treści oświadczenia z:
  - a) treścią uprzednio złożonych oświadczeń,
  - b) treścią innych dostępnych im na podstawie odrębnych przepisów dokumentów zawierających informacje o stanie majątkowym, dochodach i zobowiązaniach,
  - c) danymi zawartymi w publicznych rejestrach wskazującymi na stan majątkowy, dochody i zobowiązania– osoby, która złożyła oświadczenie;
- 2) żądania od osoby, która złożyła oświadczenie, złożenia wyjaśnień oraz przedłożenia złożonych przez nią zeznań podatkowych oraz innych dokumentów koniecznych do oceny rzetelności oraz prawdziwości oświadczenia.

4. Analizy danych zawartych w oświadczeniu majątkowym może dokonać również naczelnik urzędu skarbowego właściwy dla osoby składającej oświadczenie majątkowe. Właściwy urząd skarbowy analizuje dane zawartych w oświadczeniu, w tym również porównuje jego treść z treścią uprzednio złożonych oświadczeń oraz rocznych zeznań podatkowych (PIT) i innych deklaracji podatkowych złożonych w związku z dokonanymi czynnościami prawnymi. Analizując oświadczenie majątkowe, naczelnik urzędu skarbowego uwzględnia również dane dotyczące małżonka osoby składającej oświadczenie.

Art. 63. 1. Jeżeli organ dokonujący analizy oświadczenia majątkowego, w wyniku analizy tego oświadczenia, powźmie uzasadnione wątpliwości co do prawdziwości zawartych w nim danych, niezwłocznie przekazuje je wraz ze szczegółowym pisemnym uzasadnieniem Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu.

2. Jeżeli organ dokonujący analizy oświadczenia majątkowego w wyniku analizy tego oświadczenia powźmie uzasadnione wątpliwości co do źródeł dochodu lub pochodzenia majątku osoby składającej oświadczenie, przekazuje je wraz ze szczegółowym pisemnym uzasadnieniem do właściwego naczelnika urzędu skarbowego.

Art. 64. Centralne Biuro Antykorupcyjne, w trybie i na zasadach określonych w rozdziale 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2012 r. poz. 621, z późn. zm.²⁾), przeprowadza kontrolę rzetelności i prawdziwości oświadczeń majątkowych.

Rozdział 9

Zasady i środki ochrony sygnalistów

Art. 65. 1. Prokurator, może postanowieniem nadać status sygnalisty zgłaszającemu wiarygodne informacje o podejrzeniu popełnienia przestępstw określonych w art. 228-230a, art. 231 § 2, art. 250a, art. 258, art. 277a, art. 286, art. 296-297, art. 299-301, art. 303, art. 305 lub art. 311 Kodeksu karnego.

2. Status sygnalisty może zostać nadany zgłaszającemu, o którym mowa w ust. 1, także na wniosek organów Policji oraz organów wymienionych w art. 312 Kodeksu postępowania karnego.

3. Zgłaszający, o którym mowa w ust. 1 powinien wykazać że jest:

1) pracownikiem, a informacje dotyczą jego pracodawcy, lub

2) osobą fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu związanym stosunkiem umownym z podmiotem, którego dotyczą informacje, o których mowa w ust.1, lub

3) przedsiębiorcą związanym stosunkiem umownym z podmiotem, którego dotyczą informacje, o których mowa w ust.1.

4. Uprawnienia wynikające z nadanego statusu sygnalisty wykonywane są do czasu umorzenia postępowania albo zakończenia prawomocnym orzeczeniem postępowania karnego wszczętego przeciwko sprawcy przestępstwa, o którym mowa w ust. 1.

5. Prokurator uchyla postanowienie o nadaniu statusu sygnalisty, jeżeli informacje, o których mowa w ust. 1, nie umożliwiły wszczęcia postępowania przygotowawczego w sprawach, których dotyczyły.

6. Prokurator może uchylić postanowienie o nadaniu statusu sygnalisty w przypadku przedstawienia sygnaliście zarzutów popełnienia umyślnego przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego.

7. Prokurator informuje pracodawcę lub podmiot, którego dotyczą informacje, o których mowa w ust. 1 o nadaniu zgłaszającemu statusu sygnalisty.

Art. 66. 1. Sygnaliście przysługuje od Skarbu Państwa zwrot kosztów zastępstwa procesowego w związku z poniesieniem przez niego negatywnych skutków dokonanego przez niego zgłoszenia wiarygodnych informacji o popełnieniu przestępstw, o których mowa w art. 65 ust. 1.

2. W postępowaniu przygotowawczym postanowienie w zakresie określonym w ust. 1, wydaje prokurator, a w postępowaniu sądowym – sąd.

Art. 67. 1. W ramach wykonywania praw i obowiązków wynikających z nadanego statusu sygnalisty:

1) pracodawca nie może:

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 627 i 664, z 2013 r. poz. 628, 675, 1247 i 1351 oraz z 2014 r. poz. 502.

- a) rozwiązać z sygnalistą umowy o pracę,
  - b) zmienić warunków umowy o pracę na mniej korzystne dla sygnalisty, w szczególności w zakresie zmiany miejsca lub czasu wykonywania pracy albo warunków wynagradzania.
- 2) podmiot, którego dotyczą informacje, o których mowa w ust.1 związany stosunkiem umownym z sygnalistą będącym przedsiębiorcą lub osobą fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu nie może:
- a) rozwiązać z sygnalistą stosunku umownego,
  - b) zmienić warunków umowy na mniej korzystne dla sygnalisty.
2. Prokurator, o który nadał status sygnalisty postanowieniem może wyrazić zgodę na:
- 1) rozwiązanie umowy o pracę z sygnalistą albo zmianę warunków tej umowy;
  - 2) rozwiązanie stosunku umownego łączącego ten podmiot z sygnalistą albo zmianę warunków tej umowy.
3. Wniosek o wyrażenie zgody, o której mowa w ust. 2 składa:
- 1) pracodawca poinformowany w trybie w określonym w art. 65 ust. 7, w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 1;
  - 2) podmiot poinformowany w trybie w określonym w art. 65 ust. 7, w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2.
4. Do wniosku o wyrażenie zgody, o której mowa w ust. 3. dołącza się uzasadnienie.
5. Zakazy, o których mowa w ust. 1 mają zastosowanie przez okres 1 roku od daty umorzenia postępowania albo zakończenia prawomocnym orzeczeniem postępowania karnego wszczętego przeciwko sprawcy przestępstwa.

Art. 68. Do postępowania określonego w art. 65-67, w zakresie nieuregulowanym w tych przepisach, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Art. 69. 1. Sygnaliście, z którym rozwiązano wskutek zgłoszenia przez niego informacji, o których mowa w art. 65 ust. 1, bez zgody prokuratora:

1) umowę o pracę, przysługuje odpowiednio odszkodowanie od strony rozwiązującej umowę o pracę w wysokości dwukrotności wynagrodzenia rocznego pobieranego przez sygnalistę na ostatnio zajmowanym stanowisku;

2) umowę, przysługuje odszkodowanie od strony rozwiązującej umowę w wysokości całkowitej kwoty płatności należnej sygnaliście określonej w treści tej umowy i niezapłaconej do dnia rozwiązania umowy.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany, bez zgody prokuratora, warunków umowy o pracę lub stosunku umownego na mniej korzystne dla sygnalisty.

Art. 70. Skorzystanie z uprawnień wynikających z nadanego statusu sygnalisty nie stoi na przeszkodzie zastosowaniu środków przewidzianych w ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka (Dz. U. z 2015 r. poz. 21).

Rozdział 10

Przeciwdziałanie praktykom korupcyjnym

Art. 71. 1. Przedsiębiorca będący co najmniej średnim przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej ma obowiązek stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych w celu przeciwdziałania przypadkom dokonywania przez osoby działające w imieniu lub na rzecz tego przedsiębiorcy przestępstw określonych w art. 229, 230a, 296a § 2-4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny, art. 46 ust. 2-4 i art. 48 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2016 r. poz. 176) oraz art. 54 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 345, 1830 i 1991 oraz z 2016 r. poz. 652).

2. Poprzez stosowanie wewnętrznych procedur antykorupcyjnych rozumie się podejmowanie środków organizacyjnych, kadrowych i technicznych mających na celu przeciwdziałanie tworzeniu otoczenia sprzyjającego przypadkom popełnienia przestępstw, o których mowa w art. 71 ust. 1 przez osoby, które działają w imieniu i na rzecz przedsiębiorcy, w szczególności:

1) niedopuszczanie do tworzenia mechanizmów służących finansowaniu kosztów, udzielania korzyści majątkowych i osobistych, w tym z wykorzystaniem majątku przedsiębiorstwa;

2) zapoznawanie osób zatrudnianych przez przedsiębiorcę z zasadami odpowiedzialności karnej za przestępstwa, o których mowa w ust. 1;

3) umieszczanie w umowach klauzul, stanowiących iż żadna część wynagrodzenia z tytułu wykonania umowy nie zostanie przeznaczona na pokrycie kosztów udzielania korzyści majątkowych i osobistych;

4) opracowanie kodeksu etycznego przedsiębiorstwa, jako deklaracji odrzucającej korupcję, podpisany przez każdego pracownika, współpracownika i kontrahenta firmy;

5) określenie wewnętrznej procedury i wytycznych dotyczących otrzymywanych prezentów i innych korzyści przez pracowników;

6) niepodejmowanie decyzji w przedsiębiorstwie w oparciu o działania korupcyjne;

7) opracowanie procedur informowania właściwych organów przedsiębiorcy o propozycjach korupcyjnych.

Art. 72. 1. Osoba kierująca jednostką sektora finansów publicznych zobowiązana jest do opracowania i stosowania w podległej jej jednostce wewnętrznych procedur antykorupcyjnych.

2. Przez stosowanie wewnętrznych procedur antykorupcyjnych rozumie się podejmowanie środków organizacyjnych, kadrowych i technicznych mających na celu przeciwdziałania tworzeniu otoczenia sprzyjającego przypadkom popełnienia przestępstw korupcyjnych, w szczególności poprzez:

1) opracowanie kodeksu etycznego jednostki, jako deklaracji odrzucającej korupcję, podpisanego przez każdego pracownika, współpracownika, żołnierza w jednostce;

2) zapoznawanie osób zatrudnianych z zasadami odpowiedzialności karnej za przestępstwa, o których mowa w ust. 1;

3) opracowanie listy stanowisk w sposób szczególnie zagrożonych korupcją, opracowanie zagrożeń korupcyjnych charakterystycznych dla jednostki;

4) określenie wewnętrznej procedury i wytycznych dotyczących otrzymywanych prezentów i innych korzyści przez pracowników

5) niepodejmowanie decyzji w oparciu o działania korupcyjne;

- 6) opracowanie procedur informowania właściwego kierownika jednostki o propozycjach korupcyjnych, a także sytuacjach rodzących podwyższone ryzyko korupcyjne.

Rozdział 11

Odpowiedzialność za naruszenie przepisów ustawy

Art. 73. Kto, wbrew ciążącemu na nim obowiązkowi, nie udostępnia informacji publicznej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 74. 1. Kto wbrew ciążącemu na nim obowiązkowi nie prowadzi, nie aktualizuje lub nie udostępnia rejestru umów, nie przekazuje Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego danych z rejestru umów lub podaje w rejestrze umów lub przekazuje Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego nieprawdziwe lub niepełne dane z rejestru umów,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu określonego w ust. 1 podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 75. 1. Podmiot, który wykonuje czynności wchodzące w zakres lobbingu zawodowego bez wpisu do rejestru, albo nie zgłasza do rejestru danych, o których mowa w art. 36 ust. 5 lub zmian tych danych w terminie określonym w art. 34 ust. 7 lub podaje dane niepełne, podlega karze pieniężnej w wysokości od 10.000 zł do 100 000 zł.

2. Karę, o której mowa w ust. 1, nakłada w drodze decyzji administracyjnej minister właściwy do spraw administracji publicznej.

3. Przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej uwzględnia się stopień wpływu podmiotu, o którym mowa w ust. 1, na określone rozstrzygnięcie organu władzy publicznej dotyczące stanowienia prawa oraz zakres i charakter podjętych przez ten podmiot czynności z zakresu zawodowej działalności lobbingowej.

4. Karę pieniężną można nakładać wielokrotnie, jeżeli czynności z zakresu zawodowej działalności lobbingowej są kontynuowane bez wpisu do rejestru.

6. Karę pieniężną uiszcza się w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja ministra właściwego do spraw administracji publicznej stała się ostateczna, na rachunek bankowy urzędu obsługującego ten organ. Koszty związane z uiszczeniem kary pieniężnej pokrywa wpłacający.

7. Środki finansowe uzyskane z kar pieniężnych, o których mowa w ust. 1, stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 76. 1. Jeżeli osoba określona w art. 40 przed dniem wyboru, powołania na stanowisko lub nawiązania innego stosunku prawnego z którymi łączą się zakazy wymienione w art. 39 pełniła funkcję, prowadziła działalność gospodarczą albo posiadała akcje lub udziały, z naruszeniem zakazów określonych w art. 39 pkt 5, obowiązana jest w ciągu 3 miesięcy od dnia wyboru, powołania na stanowisko lub nawiązania innego stosunku prawnego zrzec się funkcji, zaprzestać prowadzenia działalności gospodarczej albo zbyć udziały lub akcje.

2. Jeżeli radny gminy, powiatu lub sejmiku województwa przed rozpoczęciem wykonywania

mandatu, prowadził działalność gospodarczą, o której mowa w art. 42b ust. 1, jest obowiązany do zaprzestania prowadzenia tej działalności gospodarczej w ciągu 3 miesięcy od dnia złożenia ślubowania.

2. Z zastrzeżeniem ust. 1 lub 2, naruszenie zakazów, o których mowa w art. 39, 42a lub 42b, przez osoby:

- 1) wymienione w art. 40 pkt 4-8, 10, 11 stanowi przewinienie służbowe, które podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej i stanowi podstawę do rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika;
- 2) wymienione w art. 40 pkt 20-23 stanowi przewinienie służbowe, które podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej;
- 3) wymienione w art. 40 pkt 7, 9 i 13-19 stanowi podstawę do odwołania ze stanowiska;
- 4) pełniące funkcję wójta (burmistrza, prezydenta miasta), powoduje wygaśnięcie ich mandatu
- 5) pełniące funkcję radnego gminy, radnego dzielnicy m.st. Warszawy, radnego powiatu, radnego m. st. Warszawy lub sejmiku województwa stanowi podstawę do stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego w trybie art. 383 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz. U. poz. 112, z późn. zm.).

3. Jeżeli zakazy, o których mowa w art. 39, narusza osoba, o której mowa w art. 40 pkt 12-14, z wyłączeniem wójta (burmistrza, prezydenta miasta), właściwy organ, z zastrzeżeniem ust. 4, odwołuje ją albo rozwiązuje z nią umowę o pracę, najpóźniej po upływie miesiąca od dnia, w którym uzyskał informację o przyczynie odwołania albo rozwiązania umowy o pracę.

4. Jeżeli zakazy, o których mowa w art. 39, narusza członek zarządu województwa lub powiatu, skarbnik województwa, powiatu lub gminy, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego odwołuje tę osobę z pełnionej funkcji najpóźniej po upływie miesiąca od dnia, w którym przewodniczący organu stanowiącego uzyskał informację o przyczynie odwołania.

4. Jeżeli wybór lub powołanie, o których mowa w art. 42b ust. 2 nastąpiły przed rozpoczęciem wykonywania mandatu radnego albo dniem wyboru odpowiednio wójta lub przed zatrudnieniem na stanowisku sekretarza gminy, powołaniem na stanowisko zastępcy wójta, skarbnika gminy, kierownika jednostki organizacyjnej gminy oraz osoby zarządzającej i członka organu zarządzającego gminną osobą prawną, członka zarządu powiatu lub przed zatrudnieniem na stanowisku sekretarza powiatu, powołaniem skarbnika powiatu, kierownika jednostki organizacyjnej powiatu oraz osoby zarządzającej i członka organu zarządzającego powiatową osobą prawną, członka zarządu województwa lub przed zatrudnieniem na stanowisku sekretarza województwa, powołaniem na stanowisko skarbnika województwa, kierownika wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej oraz osoby zarządzającej i członka organu zarządzającego wojewódzką osobą prawną, osoby, o których mowa w art. 42b ust. 2, są obowiązane zrzec się stanowiska lub funkcji w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia ślubowania przez radnego albo od dnia wyboru, zatrudnienia lub powołania na stanowisko. W razie niezrzeczenia się stanowiska lub funkcji osoba, o której mowa w art. 42b ust. 2, traci je z mocy prawa po upływie terminu, o którym mowa w zdaniu pierwszym.

5. Odwołanie i rozwiązanie umowy o pracę w trybie określonym w ust. 2-4 jest równoznaczne z rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 Kodeksu pracy.

6. Osoba z którą rozwiązano stosunek pracy lub którą odwołano ze stanowiska ze względu na naruszenie ustawowych zakazów wymienionych w art. 39 nie może przez trzy lata od dnia rozwiązania stosunku pracy lub odwołania ze stanowiska być zatrudniona na stanowiskach określonych w art. 49 ani pełnić innych funkcji publicznych wymienionych w tym przepisie.

Art. 76a(43). Wybór lub powołanie do władz spółki, spółdzielni, fundacji, stowarzyszenia z naruszeniem zakazów określonych w art. 39, 42 lub art. 42b ust. 2 są z mocy prawa nieważne.

Art. 77. 1. Kto podejmuje zatrudnienie lub wykonuje inne odpłatne zajęcia u przedsiębiorcy wbrew warunkom określonym w art. 42, bez uzyskania zgody Komisji, o której mowa w art. 44 ust. 1 lub wbrew warunkom określonym w art. 82 ust. 6

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. W razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w ust. 1 sąd orzeka nawiązkę na rzecz Skarbu Państwa w wysokości sumy wynagrodzenia wypłaconego tej osobie.

Art. 78. 1. Przedsiębiorca, który zatrudnia osoby wbrew zakazom określonym w art. 42 podlega karze pieniężnej od 10 000 do 500 000 zł.

2. Wysokość kary określa się w zależności od charakteru naruszenia oraz skali działalności przedsiębiorcy rozumianej jako obrót brutto z roku poprzedzającego nałożenie kary.

3. W sprawach nałożenia kary, o której mowa w ust. 1, orzeka w drodze decyzji administracyjnej, Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

Art. 79. 1. Kto będąc obowiązany do złożenia oświadczenia majątkowego, oświadczenia takiego nie składa w dodatkowym terminie, o którym mowa w art. 55 ust. 1, podlega karze pieniężnej w wysokości 1000 złotych.

2. Osoba ukarana karą, o której mowa w ust. 1, jest obowiązana do złożenia oświadczenia majątkowego w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji o ukaraniu, a w przypadku wniesienia skargi do sądu administracyjnego – w terminie siedmiu dni od dnia uprawomocnienia się wyroku oddalającego skargę albo postanowienia o umorzeniu postępowania.

3. Postępowanie w sprawie nałożenia kary pieniężnej podlega umorzeniu, jeżeli niezłożenie oświadczenia nie było możliwe ze względu na chorobę lub inną niedającą się usunąć przeszkodę, o których mowa w art. 55 ust. 3.

4. Kary, o których mowa w ust. 1, nakłada Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego w drodze decyzji administracyjnej. Decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

Art. 80. 1. Jeśli osoba obowiązana do złożenia oświadczenia majątkowego nie składa go w terminie, o którym mowa w art. 55 ust. 2, organ lub osoba uprawnione do odebrania oświadczenia zawiadamiają o tym naczelnika urzędu skarbowego, który przeprowadza kontrolę skarbową wobec osoby obowiązanej do złożenia oświadczenia.

2. Wyniki kontroli publikuje się w sposób określony w art. 60 i 61, z uwzględnieniem przepisów wydanych na podstawie art. 61 ust. 3 i 4.

Art. 81. 1. Kto, będąc zobowiązanym do złożenia oświadczenia o stanie majątkowym, w związku z opuszczeniem stanowiska nie spełnia tego obowiązku podlega karze pieniężnej od 10 do 50% miesięcznego wynagrodzenia netto na ostatnio zajmowanym stanowisku.

2. W sprawach nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1, orzeka w drodze decyzji administracyjnej, naczelnik urzędu skarbowego, właściwego według miejsca zamieszkania osoby

ukaranej na wniosek organu uprawnionego do odebrania oświadczenia stanie majątkowym o którym mowa w ust. 1.

3. Do postępowania w przedmiocie nałożenia i wyegzekwowania kary pieniężnej stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 613).

Art. 82. Niezłożenie oświadczenia majątkowego przez osobę obowiązaną lub niezłożenie tego oświadczenia w terminie określonym w art. 53 albo złożenie oświadczenia nieprawdziwego lub nierzetelnego stanowi podstawę odpowiedzialności dyscyplinarnej, służbowej lub porządkowej albo może stanowić podstawę do wszczęcia postępowania zmierzającego do odwołania ze stanowiska.

Art. 83. 1 Kto będąc obowiązany do złożenia oświadczenia o stanie majątkowym podaje w nim nieprawdę albo zataja prawdę lub nie złoży w terminie określonym w art. 55 ust. 1 lub 3, podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.

2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu określonego w ust. 1 podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 84. 1. Kto będąc obowiązany do ujawnienia korzyści w Rejestrze Korzyści podaje w nim nieprawdę albo zataja prawdę lub nie ujawnia korzyści w terminie określonym w art. 46 ust. 5, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu określonego w ust. 1 podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Art. 85. 1. Przedsiębiorca, który nie stosuje wewnętrznych procedur antykorupcyjnych lub stosowane procedury były pozorne bądź nieskuteczne i osobie działającej w imieniu lub na rzecz przedsiębiorcy przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstwa określonego w art. 71 ust. 1, podlega karze pieniężnej w wysokości od 10 000 do 10 000 000 złotych.

2. Jeżeli prokurator postawił zarzuty popełnienia przestępstw, o których mowa w art. 71 ust. 1 osobie, która działała w imieniu lub na rzecz przedsiębiorcy realizując zawartą z nim umowę Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego wszczyna kontrolę tego przedsiębiorcy w zakresie stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych.

3. W przypadku gdy kontrola, o której mowa w ust. 2 wykaże, iż przedsiębiorca nie stosował wewnętrznych procedur antykorupcyjnych lub stosowane procedury były pozorne bądź nieskuteczne Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego sporządza wniosek o ukaranie, w którym określa wysokość wnioskowanej kary i informuje o tym przedsiębiorcę.

4. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego kieruje do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wniosek o ukaranie po upływie 30 dni od dnia poinformowania przedsiębiorcy, o którym mowa w ust. 3, o ile przedsiębiorca w tym terminie nie uiszcza na rzecz Skarbu Państwa kwoty wnioskowanej kary.

5. Ustalając wysokość wnioskowanej kary pieniężnej Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego bierze pod uwagę okoliczności łagodzące lub obciążające, które wystąpiły w sprawie.

6. Karę, o której mowa w ust. 1 wymierza Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

7. Orzekając karę pieniężną Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uwzględnia w szczególności wagę nieprawidłowości, rozmiar korzyści uzyskanej przez przedsiębiorcę, sytuację majątkową przedsiębiorcy oraz społeczne następstwa ukarania.

8. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów odstępuje od wymierzenia kary, o której mowa w ust. 1. w przypadku gdy przedsiębiorca zawiadomił organy ścigania o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w art. 71 ust. 1. przez osobę, która działała w imieniu lub na rzecz przedsiębiorcy realizując zawartą z nim umowę.

9. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów może odstąpić od wymierzenia kary, o której mowa w ust. 1 w przypadku gdy naruszenie wewnętrznych procedur antykorupcyjnych było nieznaczne lub nie miało wpływu na popełnienie przez osobę, która działała w imieniu lub na rzecz przedsiębiorcy realizując zawartą z nim umowę, zarzucanych jej czynów.

10. Do postępowania przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w sprawie nałożenia kary, o której mowa w ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 1 działu VI ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 229).

11. Od decyzji Prezesa Urzędu przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - sądu ochrony konkurencji i konsumentów w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia.

Art. 86. 1. Przedsiębiorca, któremu wymierzono karę o której mowa art. 72 ust. 1 przez okres 5 lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia o wymierzeniu tej kary nie może ubiegać się o uzyskanie zamówienia publicznego.

2. Sąd wymierzając karę, o której mowa w art. 72 ust. 1 zawiadamia niezwłocznie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

Art. 87. W razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w 228-230a, art. 231 § 2, art. 250a, art. 258, art. 277a, art. 286, art. 296-297, art. 299-301, art. 303, art. 305 lub art. 311 sąd może orzec nawiązkę na rzecz osoby, która uzyskała status sygnalisty lub na rzecz prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa.

Art. 88. 1. Kierownik jednostki sektora finansów publicznych, który nie stosuje wewnętrznych procedur antykorupcyjnych lub stosowane procedury były pozorne bądź nieskuteczne i osobie zatrudnionej w tej jednostce przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstwa określonego w art. 71 ust. 1, podlega grzywnie.

2. Jeżeli prokurator postawił osobie, zatrudnionej w jednostce sektora finansów publicznych zarzut popełnienia przestępstwa określonego w art. 71 ust. 1, Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego wszczyna kontrolę w tej jednostce w zakresie stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych.

3. W przypadku gdy kontrola, o której mowa w ust. 2 wykaże, iż w jednostce sektora finansów publicznych nie stosowano wewnętrznych procedur antykorupcyjnych lub stosowane procedury były pozorne bądź nieskuteczne Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego kieruje do sądu wnioski o ukaranie kierownika jednostki.

4. Sąd odstępuje od wymierzenia grzywny w przypadku gdy kierownik jednostki sektora finansów publicznych zawiadomił organy ścigania o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w art. 71 ust. 1.

Rozdział 12

Zmiany w przepisach

Art. 89. W ustawie z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 269) w art. 17 uchyla się ust. 4.

Art. 90. W ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1263, z 2012 r. poz. 460 i 892 oraz z 2013 r. poz. 3) w art. 13 uchyla się ust. 3 i ust. 5.

Art. 91. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, 645 i 1318 oraz z 2014 r. poz. 379) wprowadza się następujące zmiany:

1) uchyla się art. 24a, 24b, 24c, 24d, 24f, 24h, art. 24i, art. 24k i art. 24l

2) w art. 28g:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. W przypadku przemijającej przeszkody w wykonywaniu zadań i kompetencji wójta jego zadania i kompetencje przejmują:

1) osoba, o której mowa w art. 28h, w przypadku:

a) tymczasowego aresztowania wójta,

b) odbywania przez wójta kary pozbawienia wolności wymierzonej za przestępstwo nieumyślne,

c) odbywania przez wójta kary aresztu,

2) zastępca, a w gminach, w których powołano więcej niż jednego zastępcę - pierwszy zastępca, w przypadku:

a) niezdolności wójta do pracy z powodu choroby trwającej powyżej 30 dni,

b) zawieszenia wójta w czynnościach służbowych.”

b) w ust. 7:

— pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przejęciu zadań i kompetencji wójta przez zastępcę albo pierwszego zastępcę, w przypadku wystąpienia okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, albo”,

— po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) konieczności wyznaczenia osoby, o której mowa w art. 28h - w związku z przepisem ust. 1 pkt 1, albo”.

Art. 92. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, ze zm.⁴⁾) w art. 62 uchyla się ust. 2-8.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 627, 664, 908, 951 i 1529, z 2013 r. poz. 628, 675, 1351, 1635 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 24, 486 i 502. Tekst jednolity nie uwzględnia zmian ogłoszonych w Dz. U. z 2011 r. Nr 217, poz. 1280 i Nr 230, poz. 1371.

Art. 93. W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2011 r. Nr 116, poz. 675, z późn. zm.⁵⁾) uchyla się art. 91a.

Art. 94. W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1340 i 1351 oraz z 2014 r. poz. 502) w art. 57a uchyla się ust. 6-12.

Art. 95. W ustawie z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. z 2016 r. poz. 1510) uchyla się art. 35 i załącznik.

Art. 96. W ustawie z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz.U. z 2016 r. poz. 573, z późn. zm.) po art. 4 dodaje się art. 4a w brzmieniu:

„Art. 4a. Podmiot realizujący na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego zadania gospodarki komunalnej o charakterze użyteczności publicznej jest obowiązany, na żądanie radnego tej jednostki samorządu terytorialnego, w terminie przez niego określonym nie dłuższym niż 14 dni, przedstawić mu do wglądu umowy cywilnoprawne, których przedmiot jest finansowany z udziałem środków publicznych.”.

Art. 97. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137, z późn. zm.) w art. 296a § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Nie podlega karze sprawca przestępstwa określonego w § 2 albo w § 3 w związku z § 2, jeżeli korzyść majątkowa lub osobista albo ich obietnica zostały przyjęte, a sprawca zawiadomił o tym fakcie organ powołany do ścigania przestępstw i ujawnił wszystkie istotne okoliczności przestępstwa lub wszystkie istotne okoliczności związane z finansowaniem przyjętych korzyści zanim organ ten o tym się dowiedział.”

Art. 98. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 952, z późn. zm.⁷⁾) uchyla się art. 28 i art. 29.

Art. 99. W ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 989, 1289 i 1717) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) uchyla się art. 41a;
- 2) w art. 59 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Organ nadzoru cofa zezwolenie członkom zarządu powszechnego towarzystwa, także gdy odmówią oni złożenia oświadczenia o stanie majątkowym zgodnie z przepisami ustawy z dnia ... 2017 r. o jawności życia publicznego (Dz. U. poz. ...).”.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 117, poz. 677, Nr 170, poz. 1015, Nr 171, poz. 1016 i Nr 230, poz. 1371, z 2012 r. poz. 627, 664, 769 i 951, z 2013 r. poz. 628, 675, 829, 1351 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 463, 486 i 502.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 448 i 1247 oraz z 2014 r. poz. 188 i 512.

Art. 100. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1376, z późn. zm.⁸⁾) w art. 16 uchyla się ust. 2-7.

Art. 101. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.) po art. 305 dodaje się art. 305¹ w brzmieniu:

„Art. 305¹. 1. Organ podatkowy zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej aktualizowany na koniec każdego kwartału roku podatkowego wykaz ulg w spłacie zobowiązań podatkowych udzielonych przez ten organ, sporządzony w formie umożliwiającej przeszukiwanie oraz sortowanie informacji w nim zawartych.

2. Wykaz, o którym mowa w ust. 1 zawiera:

1) dane identyfikujące podatnika, któremu udzielono ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych:

a) imię i nazwisko podatnika - w przypadku podatników będących osobami fizycznymi nieprowadzącymi działalności gospodarczej,

b) nazwa firmy, siedziba oraz numer NIP – w przypadku podatników prowadzących działalność gospodarczą;

2) podstawę prawną oraz uzasadnienie udzielenia ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych;

3) wartość udzielonej ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych;

4) okres na jaki udzielono ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych.”

Art. 102. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 595 i 645 oraz z 2014 r. poz. 379) uchyla się art. 23, 24, 25, 25b, 25c, 25d, 25f i 25g.

Art. 103. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r. poz. 596 i 645 oraz z 2014 r. poz. 379) uchyla się art. 25, 26, 27b, 27c, 27d, 27f i 27g.

Art. 104. W ustawie z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz. U. z 2014 r. poz. 170 i 520) w art. 56 uchyla się ust. 3.

Art. 105. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 427, z późn. zm.⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 16 w § 5 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

---

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 759 i 1544 oraz z 2013 r. poz. 829 i 1513.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 662, 1165, 1247, 1433 i 1623 oraz z 2014 r. poz. 31, 481, 504 i 512.

„1) odrębna jednostka organizacyjna do spraw z zakresu ochrony konkurencji, przeciwdziałania praktykom korupcyjnym, regulacji energetyki, telekomunikacji i transportu kolejowego (sąd ochrony konkurencji i konsumentów);”;

2) uchyla się art. 86 § 3 art. 87-88.

Art. 106. W ustawie z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy w art. 2 dotychczasowa treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje ust. 2 w brzmieniu:

„2. Do radnych m.st. Warszawy stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące radnych powiatu.”.

Art. 107. W ustawie z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2010 r. Nr 29, poz. 154, z późn. zm.¹⁰⁾) uchyla się art. 80a.

Art. 108. W ustawie z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. Nr 153, poz. 1269, z późn. zm.¹¹⁾) uchyla się art. 8.

Art. 109. W ustawie z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2013 r. poz. 499 oraz z 2014 r. poz. 504) uchyla się art. 38.

Art. 110. W ustawie z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 593, z późn. zm.¹²⁾) uchyla się art. 58.

Art. 111. W ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907, z późn. zm.¹³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 11 ust. 7c otrzymuje brzmienie:

„7c. Ogłoszenia, o których mowa w ustawie zamawiający dodatkowo:

1) zamieszcza na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na swojej stronie internetowej, w miejscu wyodrębnionym dla zamówień publicznych;

2) może zamieścić w inny sposób niż określony w ust. 1, w szczególności w prasie o zasięgu ogólnopolskim lub w innych środkach masowego przekazu, a także w miejscu publicznie dostępnym w swojej siedzibie.”;

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 i Nr 238, poz. 1578, z 2011 r. Nr 53, poz. 273, Nr 84, poz. 455, Nr 117, poz. 677 i Nr 230, poz. 1371, z 2012 r. poz. 627 i 908, z 2013 r. poz. 628, 675, 1247 i 1351 oraz z 2014 r. poz. 502 i 544.

¹¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1417, z 2009 r. Nr 219, poz. 1706, z 2010 r. Nr 36, poz. 196, z 2011 r. Nr 126, poz. 714 i Nr 203, poz. 1192 oraz z 2014 r. poz. 512.

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 107, poz. 679, Nr 113, poz. 745, Nr 127, poz. 857, Nr 182, poz. 1228 i Nr 238, poz. 1578, z 2011 r. Nr 22, poz. 114, Nr 112, poz. 654, Nr 122, poz. 696, Nr 171, poz. 1016 i Nr 236, poz. 1396, z 2013 r. poz. 675, 829, 852 i 1355 oraz z 2014 r. poz. 502.

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 984, 1047 i 1473 oraz z 2014 r. poz. 423.

2) w art. 12a ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zamawiający niezwłocznie po zamieszczeniu zmiany treści ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych lub jej przekazaniu Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej zamieszcza informację o zmianach na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na swojej stronie internetowej.”

1) w art. 13 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zamawiający po zatwierdzeniu albo uchwaleniu planu finansowego zgodnie z obowiązującymi zamawiającego przepisami, statutem lub umową, a w przypadku zamawiających, którzy nie sporządzają planu finansowego - raz w roku, może przekazać Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej lub zamieścić w profilu nabywcy, wstępne ogłoszenie informacyjne o planowanych w terminie następnych 12 miesięcy zamówieniach lub umowach ramowych, których wartość jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.”

4) w art. 24 w ust. 1 po pkt 14 dodaje się pkt 14a w brzmieniu:

„14a) wykonawcę, który został prawomocnie ukarany za niestosowanie wewnętrznych procedur antykorupcyjnych lub gdy stosowane procedury w oczywisty sposób były nieskuteczne bądź pozorne.”;

5) w art. 37 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

2. Zamawiający w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego albo przetargu ograniczonego udostępnia, a w postępowaniu prowadzonym w innym trybie może udostępnić, specyfikację istotnych warunków zamówienia na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na swojej stronie internetowej od dnia publikacji ogłoszenia o zamówieniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub od dnia wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania w przypadku zamówień lub konkursów, których wartość jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, albo od dnia zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych w przypadku zamówień lub konkursów, których wartość jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.

3. Zamawiający prowadząc postępowanie w trybie negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego albo partnerstwa innowacyjnego, w celu ustalenia przez wykonawców charakteru i zakresu zamówienia oraz podjęcia decyzji co do złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, udostępnia na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na swojej stronie internetowej informacje i wymagania dotyczące prowadzonego postępowania, w tym informacje w zakresie określenia przedmiotu zamówienia, przedstawiając opis potrzeb i cechy charakterystyczne dostaw, usług lub robót budowlanych będących przedmiotem zamówienia lub informacje w zakresie określenia zapotrzebowania na innowacyjny produkt, usługę lub roboty budowlane, od dnia publikacji ogłoszenia o zamówieniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub od dnia wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania w przypadku zamówień, których wartość jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, albo od dnia zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych w przypadku zamówień, których wartość jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.

6) w art. 40 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Zamawiający wszczyna postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego, zamieszczając ogłoszenie o zamówieniu w miejscu publicznie dostępnym w swojej siedzibie oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na swojej stronie internetowej.

2. Jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający zamieszcza ogłoszenie o zamówieniu na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej oraz w Biuletynie Zamówień Publicznych.”

7) w art. 42 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Specyfikację istotnych warunków zamówienia udostępnia się na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na stronie internetowej od dnia zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych albo publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej do upływu terminu składania ofert.”;

8) w art. 62 w ust. 2a wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Zamawiający, niezwłocznie po wyborze oferty najkorzystniejszej, zamieszcza na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na swojej stronie internetowej, a także może odpowiednio zamieścić w Biuletynie Zamówień Publicznych lub przekazać do Urzędu Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy zawierające co najmniej:”

9) w art. 66:

a) w ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Zamawiający, po wszczęciu postępowania, zamieszcza na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na swojej stronie internetowej, ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy zawierające co najmniej:”

b) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 2, zamawiający może odpowiednio zamieścić w Biuletynie Zamówień Publicznych lub przekazać do Urzędu Publikacji Unii Europejskiej.”;

10) w art. 75 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zamawiający wszczyna postępowanie w trybie licytacji elektronicznej, zamieszczając ogłoszenie o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych, na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na swojej stronie internetowej oraz stronie, na której będzie prowadzona licytacja.”

11) w art. 95 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli wartość zamówienia lub umowy ramowej jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający nie później niż w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego albo umowy ramowej zamieszcza ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych, na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na swojej stronie internetowej.”

12) w art. 104 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Od dnia zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych albo publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej zamawiający udostępnia na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na swojej stronie internetowej informację o stosowaniu dynamicznego systemu zakupów wraz z informacjami dotyczącymi dynamicznego systemu zakupów, a w szczególności:”

13) w art. 145a po pkt 3 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) osobie, która w postępowaniu o udzielenie zamówienia, którego dotyczy umowa działała w imieniu lub na rzecz wykonawcy w związku z tym działaniem przedstawiono zarzut przekupstwa.”

14) art. 145b otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku, o którym mowa w art. 145a, wykonawca może żądać wyłącznie wynagrodzenia należnego z tytułu wykonania części umowy.

2. Wykonawca traci prawo do żądania wynagrodzenia należnego z tytułu wykonania części umowy jeżeli rozwiązanie umowy nastąpiło z przyczyny, o której mowa w art. 145a pkt 4.”

15) w art. 174:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Członek Izby składa Prezesowi Urzędu co roku do dnia 30 kwietnia oświadczenie, czy toczą się przeciwko niemu postępowania karne, wraz z informacją dotyczącą przedmiotu postępowania.”;

b) w ust. 5 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) niezłożenia w terminie oświadczenia, o którym mowa w ust. 3, lub oświadczenia o stanie majątkowym, o którym mowa w ustawie z dnia ... 2017 r. o jawności życia publicznego (Dz. U. poz. ...);”

Art. 112. W ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej w art. 79 w ust. 2 po pkt 6 dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) kontroli stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych na podstawie przepisów o ustawie o jawności życia publicznego.”

Art. 113. W ustawie z dnia 30 lipca 2004 r. o uposażeniu posłów do Parlamentu Europejskiego wybranych w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 187, poz. 1925, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 oraz z 2009 r. Nr 111, poz. 918) uchyla się art. 3a i załącznik.

Art. 114. W ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 ust. 1

c) w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego, określonych w art. 228-231 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, a także o którym mowa w art. 74, 77, 83 i 84 ustawy z dnia 2017 r. o jawności życia publicznego (Dz. U. poz.),”

- d) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) ujawnianie i przeciwdziałanie przypadkom nieprzestrzegania przepisów ustawy z dnia 2017 r. o jawności życia publicznego oraz nakładanie kar pieniężnych w przypadkach określonych w tej ustawie;”
- c) po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:
„5a) kontrola stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 2017 r. o jawności życia publicznego.”;
- 2) w art. 31:
- e) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) ustawy z dnia 2017 r. o jawności życia publicznego;”;
- f) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Czynności kontrolne polegają również na badaniu i kontroli:
1) określonych przepisami prawa procedur podejmowania i realizacji decyzji w przedmiocie: prywatyzacji i komercjalizacji, wsparcia finansowego, udzielania zamówień publicznych, rozporządzania mieniem państwowym lub komunalnym oraz przyznawania koncesji, zezwoleń, zwolnień podmiotowych i przedmiotowych, ulg, preferencji, kontyngentów, plafonów, poręczeń i gwarancji kredytowych.
2) stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych.”
- 3) w art. 46 w ust. 1:
- c) w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:
„a) o odwołanie ze stanowiska lub rozwiązanie stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika z powodu nieprzestrzegania przepisów ustawy z dnia 2017 r. o jawności życia publicznego oraz innych ustaw wprowadzających ograniczenia w podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne;”
- d) w pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie:
„a) o odwołanie ze stanowiska lub rozwiązanie stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika z powodu nieprzestrzegania przepisów ustawy z dnia 2017 r. o jawności życia publicznego oraz innych ustaw wprowadzających ograniczenia w podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne;”
- 4)w art. 64:
- a) w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:
„5) podania nieprawdy w oświadczeniu składanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 2017 r. o jawności życia publicznego, stwierdzonego w drodze postępowania dyscyplinarnego;”
- b)w ust. 2 pkt 6 otrzymuje brzmienie:
„6) niezłożenia w terminie oświadczenia na podstawie przepisów ustawy z dnia 2017 r. o jawności życia publicznego;”
- 5) w art. 72 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. W stosunku do funkcjonariuszy mają zastosowanie ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej wynikające z ustawy z dnia 2017 r. o jawności życia publicznego. Funkcjonariusze obowiązani są do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym na zasadach, w trybie i w terminach określonych w przepisach tej ustawy.”

Art. 115. W ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz. U. z 2014 r. poz. 253 i 502) uchyla się art. 42.

Art. 116. W ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458, z późn. zm.¹⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) uchyla się art. 32;

2) art. 33 i art. 34 otrzymują brzmienie:

„Art. 33. Przepisy art. 31 stosuje się odpowiednio do doradców i asystentów.

Art. 34. 1. Do pracowników samorządowych, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 i 2, przepisów art. 27 i art. 31 nie stosuje się.

2. Do sekretarza nie stosuje się przepisów art. 31.”.

Art. 117. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, 1948, 1984 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 60 i 191) w art. 34 ust. 1 w pkt 11 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 12 w brzmieniu:

„12) udostępnianie przez jednostki sektora finansów publicznych rejestrów umów, w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia ____ 2017 r. o jawności życia publicznego (Dz. U. poz. ____”;

Art. 118. W ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2014 r. poz. 173 i 502) uchyla się art. 161.

Art. 119. W ustawie z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2017 r. poz. 1463) w art. 46 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Nie podlega karze sprawca przestępstwa określonego w ust. 2 i ust. 3 w związku z ust. 2, jeżeli korzyść majątkowa lub osobista albo ich obietnica zostały przyjęte, a sprawca zawiadomił o tym fakcie organ powołany do ścigania przestępstw i ujawnił wszystkie istotne okoliczności przestępstwa lub wszystkie istotne okoliczności związane z finansowaniem przyjętych korzyści, zanim organ ten o nim się dowiedział.”.

Art. 120. W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. Nr 30, poz. 151, z późn. zm.¹⁵⁾) w art. 63 uchyla się ust. 5.

¹⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 229, poz. 1494, z 2011 r. Nr 134, poz. 777 i Nr 201, poz. 1183 oraz z 2013 r. poz. 645.

¹⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 92, poz. 530, Nr 106, poz. 622, Nr 205, poz. 1210, Nr 227, poz. 1367 i Nr 244, poz. 1454, z 2012 r. poz. 113 oraz z 2013 r. poz. 82, 657, 700 i 829.

Art. 121. W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112, z późn. zm.¹⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 11 § 2 po pkt 2 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
„3) naruszenia w okresie 4 lat poprzedzających datę wyborów ustawowych zakazów łączenia funkcji pochodzących wyborów, o których mowa w § 1 z wykonywaniem funkcji lub prowadzeniem działalności gospodarczej, określonych w odrębnych przepisach.”.
- 2) w art. 383 w § 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:
„7) niezłożenia oświadczenia o stanie majątkowym w terminach określonym w art. 53 lub 55 ustawy z dnia ... r. o jawności życia publicznego (Dz. U. poz. ...).”;
- 3) w art. 492 w § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) niezłożenia oświadczenia o stanie majątkowym w terminach określonym w art. 53 lub 55 ustawy z dnia ... r. o jawności życia publicznego;”.

Art. 122. W ustawie z dnia 18 marca 2011 r. o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych (Dz. U. Nr 82, poz. 451, z 2012 r. poz. 95 oraz z 2013 r. poz. 1245) w art. 9 ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. W odniesieniu do Prezesa Urzędu i Wiceprezesów Urzędu oraz innych pracowników Urzędu stosuje się przepisy ustawy z dnia .....2017 r. o jawności życia publicznego.”.

Art. 123. W ustawie z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2016 r. poz. 177) uchyla się art. 103 § 3 art. 104-105.

Art. 124. W ustawie z dnia z dnia 22 czerwca 2016 r. o Radzie Mediów Narodowych (Dz. U. poz. 929) w art. 9 uchyla się ust. 2.

Art. 125. W ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. poz. 1947) uchyla się art. 149, 200 i 202 ust. 1 pkt 2 i pkt 4-6.

Art. 126. W ustawie z dnia 30 listopada 2016 r. o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz.U. poz. 2073) uchyla się art. 11-15.

---

¹⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 26, poz. 134, Nr 94, poz. 550, Nr 102, poz. 588, Nr 134, poz. 777, Nr 147, poz. 881, Nr 149, poz. 889, Nr 171, poz. 1016 i Nr 217, poz. 1281, z 2012 r. poz. 849, 951 i 1529 oraz z 2014 r. poz. 179 i 180.

Rozdział 13

Przepisy epizodyczne, dostosowawcze, przejściowe i końcowe

Art. 127. 1. Do spraw z zakresu dostępu do informacji publicznej, niezakończonych w dniu wejścia w życie ustawy ostatecznym albo prawomocnym rozstrzygnięciem, stosuje się przepisy niniejszej ustawy.

2. Podmioty są obowiązane w sprawach, o których mowa w ust. 1, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy, udostępnić informację publiczną albo wydać decyzję o odmowie udostępnienia informacji.

Art. 128. Do rejestru umów wprowadza się informacje o umowach zawartych od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 129. Do oświadczeń majątkowych, których obowiązek złożenia powstał przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 130. Tracą moc:

- 1) ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2017 poz. 1393);
- 2) ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1764);
- 3) ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

Art. 132. Ustawa wchodzi w życie z dniem _____ 2017 r.